

pagina 3

De Toekomst

Zowel op het TVC-front als het nieuwbouwfrent sombere geluiden. Het dreigt de verkeerde kant op te gaan met de toekomstplannen van de RL. De korting op de medische fakulteit en de algemene diensten, die tijdens het TVC-overleg is opgelegd, wil de universiteit niet slikken en de grote partner van de medische fakulteit, het Ziekenhuis Maastricht, ziet steeds meer dreigende wolken uit het westen komen aandrijven.

pagina 5

Artsenbehoefte

De Commissie-Vorst heeft haar eerste advies uitgebracht over behoefte aan artsen in de komende decennia en geeft daarbij aan dat er meer afgestudeerden aan de slag kunnen als de markt wat reëler wordt verdeeld. Maar het is en het blijft een feit dat er teveel artsen worden opgeleid.

pagina 8

Corrupt

"Ambtelijke willekeur en corruptie in Nederland" is de titel van een tweedelig werk van dr. H. Bouman. Als oud-onderwijsambtenaar wijst de auteur de universiteiten op hun verantwoordelijkheid naar die uitwassen onderzoek te doen. Gerard Mols bespreekt het werk.

pagina 10-11

Salford

Noodgedwongen is de universiteit van Salford in Engeland begonnen met de werving van onderzoekopdrachten vanuit de industrie. Een echte wetenschapsindustrie dus, maar niet zo een als Hemker er graag een zou zien komen in Maastricht. Want het mag nooit zover komen dat de industrie het onderwijs- en onderzoekprogramma van een wetenschappelijke instelling gaat uitmaken.

Het Ros Beiaard is door minister Deetman als symbool gebruikt voor zijn plan tot afronding van de reorganisatie van het Wetenschappelijk Onderwijs. De vier Heemskinderen zijn: de voorwaardelijke financiering, de tweefasenstructuur, de TVC-operatie en de vernieuwing van de personeelsopbouw. In hun eerste reacties vragen sommige instellingen zich af of het paard van de minister niet op hol geslagen is. (zie pagina 9).

Geachte redactie,

Naar aanleiding van Uw schrijven getiteld: 'Justitie laat bisschop ongemoeid' in *Observant* 11 zou ik gaarne willen reageren, hoewel ik geen student ben aan de RL.

In het door mij gewraakte artikel spreekt u beschuldigingen uit t.a.v. de bisschop, de politie en andere bestuurders. U durft zelfs te spreken over chantage, die de bisschop zou hebben gepleegd t.a.v. de Wel Eerw. Heer Oberyé. Indien de schrijver van het artikel rechten studeert, dan zet ik nog groter vraagtekens bij de inhoud. Van een dergelijk iemand verwacht men niet dit soort van ongenueanceerde uitspraken. Van iemand die zich met rechten bezig gaat houden kan en mag men een andere houding verwachten.

Is de schrijver een medisch student, dan zou ik fijntjes willen zeggen: dokter blijf bij je stethoscoop en begeef je niet op glad ijs.

Wat de bisschop betreft: deze heeft zijn plicht gedaan als verantwoordelijk ambtsdrager. Of de wijze waarop de brief is geformuleerd wel de juiste toon bevat, dat is vers twee. Hier raken wij weer de menselijke kant van de zaak. Soms kan men er niet onder uit, dat men terwille van de duidelijkheid en de helderheid de zaken in een wat officiële pakje moet steken. In dit geval was het voor de bisschop de enige manier waarop hij de man op zijn verantwoordelijkheid kon en moest wijzen. De Heer Oberyé is wel heel duidelijk (tijdens zijn jarenlange opleiding) gezegd, wat zijn taak en opdracht was binnen de kerk en hoe hij zich t.a.v. de bisschop zou moeten opstellen. Uit vrije wil heeft hij de consequenties aanvaard. Ook de Heer Oberyé gaat dus niet helemaal vrijuit. Er is een oud spreekwoord dat zegt: 'Waar er twee kijven, daar hebben er ook twee schuld'.

In dit geval zal dit oude spreekwoord zeker opgaan. Er is een officieel standpunt van het bisdom en er is een lezing van de heer Oberyé. Het wordt dan al moeilijk een objectief oordeel te vellen. Uit het artikel blijkt de schrijver al partij gekozen te hebben voor de man die door het bisdom te schande is gemaakt. De zaak wordt er alleen maar ingewikkelder door. Spanningen nemen toe en de verwijdering tussen het kerkvolk en de leiding wordt er alleen maar door bevorderd. De mogelijkheid tot een dialoog wordt steeds meer tot een utopie gemaakt. De heer Oberyé wordt steeds meer bevestigd in het idee, dat hij het grootste gelijk van de wereld heeft.

Mgr. Gijsen wordt steeds meer bevestigd in de waan dat hij de redder is van de kerk van Limburg, die belaagd wordt door de Satan en zijn trawanten. Wie het vatten kan, die vatte het. Maar ik ben erg bang dat wij het nooit met elkaar eens zullen worden. Nederland telt ruim 14.000.000 theologen en een handvol christenen. Wat moet je dan beginnen?

Br. Quirinus Reintjens
Heerlen

Te koop

Modern appartement, gunstig gelegen nabij Station NS Maastricht.

Indeling: hal, woonkamer met open keuken, slaapkamer, balkon, badkamer, aparte bergruimte.

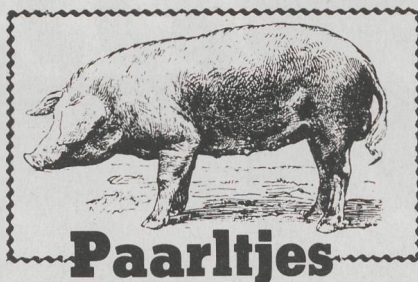
Vraagprijs: f 72.500.—

Aanvaarding spoedig.

Inlichtingen: 043-624901.

Te huur

Mooie woning in villawijk (Lanaken-Tournebride 7 km van Maastricht). Half vrijst. Grote tuin met zwembad, rustige en zonnige ligging met veel privacy. Ind.: 3 sl.k., grote keuken, woonk. met open haard, betegeld terras enz. Direct te aanvaarden. Huurprijs ± f 1000,— per maand. Inlichtingen op toest. 319.

Paarltsjes

In het kader van het onderzoekelement 'de relatie tussen farmakokinetiek en farmakodynamiek van acenocoumarol' worden proefpersonen gevraagd. Financiële vergoeding konform fakultaire normen. Voor nadere informatie gelieve contact op te nemen met: Dr. H. Thijssen, capaciteitsgroep farmakologie, toestel 551.

Te koop per 15 juli:

Vrijstaand huis; beneden: keuken, eetkamer, zitkamer, douche, w.c., met C.V. (oliestook).

Boven: 4 slaapkamers, douche, w.c.

Zolder: 2 slaapkamers en kelder, zonder C.V.

Tuin: 1525 m², buitenbad met zuivering — 6m doorsnee, 2 carports.

Huis is geheel voorzien van voorzetramen, gelegen langs de Rijksweg Maastricht-Vaals.

Rijksweg 32, Wahlwiller, ± 20 min. van Maastricht.

Vraagprijs: f 175.000.—

Inlichtingen: Fam. Hermans, Hofke 2, Mechelen.

tel. (thuis) 04455-2228

tel. (kantoor) 04455-1666.

Studente Kunstgeschiedenis zoekt in verband met stage Bonnefantenmuseum KAMER in Maastricht voor de maanden april, mei en juni. Cecilia van Gent, tel. 050 - 181020.

observant

(voorheen Maffius).

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgegeven door de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304

Postbus 616

6200 MD Maastricht

Tel.: 043-888319

(doorkiesnummer).

Stichtingsbestuur

Wim Hermens (voorzitter), Loes van

Benthem (secretaris), Cees Schröder

(penningmeester), Jacques Heijen

(buitenuniversity lid), Evelyne de Leeuw

(redactie-afgevaardigde).

Redactie:

Ton Hamelers, Jacques Herraets, Richard

Janssen, Evelyne de Leeuw, Appie

Luermans, Jan Meijers, Maurice van der

Sangen, Els Schoenmakers.

Redactie-assistente: Edith Goppel

Koördinator Voorlichting: Sjonk

Ritmeester,

Grafische vormgeving: Guus van Rooij

Foto's: Koen van der Gugten, Hans van

Dijk, Foto-persbureau Widdershoven.

Tekeningen: Pascal Oost, John Pex.

Druk. Leiter Nypels BV, Maastricht

Spelregels voor ingezonden kopij

Brieven (reacties op verschenen artikelen):

— niet langer dan één kolom (= een kopij-
vel).

Artikelen: voor ingezonden stukken eerst
contact opnemen met de bureoredactie
voor afspraken over lengte etc.

Volksgezondheid op zoek naar financiering

Nieuwbouw Akademisch Ziekenhuis staat op de tocht

Er heerst grote onzekerheid over de financiering van het nieuwe Akademisch Ziekenhuis Maastricht. Uit het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur komen berichten dat het plan wegens gebrek aan financiële middelen in de kast is verdwenen. Minister Brinkman zou tegenover verslaggevers zelfs verklaard hebben dat Annadal nog goed genoeg is voor de gezondheidszorg en dat hij terwille van het onderwijs en onderzoek geen extra middelen uit zijn hoed wil toveren. Daartegenover staan verklaringen van zijn staatssecretaris van der Reijden die zegt wel over de politieke wil, maar nog niet over de financiële middelen te beschikken om de bouw te laten doorgaan. Van der Reijden lijkt wel druk bezig te zijn naar die middelen te zoeken en wordt daarbij van diverse zijden achter de broek gezeten.

Van de financiering van de nieuwbouw (geraamde kosten 400 miljoen) neemt het ministerie van Onderwijs 40% voor zijn rekening. De andere 60% komt van de kapitaalmarkt, maar voor dergelijke leningen is toestemming vereist van Volksgezondheid, dat garant staat voor de aflossing en het volume van de ziekenhuisvoorzieningen in de gaten wil houden. Het instrument voor de beheersing van de ziekenhuisbouw is het bouwplafond, een schema waarin het ministerie aangeeft hoe het totale bedrag dat voor bouwprojecten is uitgetrokken, moet worden verdeeld. Naar verluidt is van der Reijden druk bezig de prioriteiten binnen dat schema opnieuw vast te stellen. Het is te verwachten dat daardoor een aantal projecten uit de boot zullen vallen. Of het Akademisch Ziekenhuis Maastricht daar bij hoort, wordt eind maart bekend tijdens het overleg tussen de provincie en het kabinet over de Perspectieven Nota Limburg.

Onbehoorlijk bestuur

De voorzitter van het AZM-bestuur, drs. J. Verheij, is gematigd optimistisch over de afloop: "Staatssecretaris van der Reijden heeft ons vorige week gezegd dat hij politiek gesproken voorstander is van nieuwbouw, dat hij ook wil vasthouden aan de afspraken die destijds over de financiering gemaakt zijn door de minister Gardeniers en Deetman, maar dat hij met financiële problemen te kampen heeft. Ik denk dat hij daar wel een oplossing voor vindt. Dat hoeft toch niet zo'n toer te zijn om binnen een bouwplafond van 637 miljoen acht jaar lang een bedrag van 15 miljoen voor Maastricht te reserveren." En als dat niet lukt? Verheij: "Ik geloof niet dat bezuinigingen mogen leiden tot onbehoorlijk bestuur." De dekaan van de medische fakulteit,

prof. dr. J. Greep, verwacht dat de regering woord zal houden. "Als ze Annadal willen verbouwen inplaats van nieuwbouw, wordt dat een bodemloze put. Het is veel efficiënter een nieuw ziekenhuis te bouwen dan die oude troep op te knappen en er misschien een verpleeghuis en een werkhuis aan te plakken. Het nieuwe ziekenhuis wordt nauwelijks groter dan dat van Venlo. Daar heb je nooit iemand over gehoord, want dat is gewone gezondheidszorg. Als je met academische zorg komt, begint iedereen opeens moeilijk te doen. Als het geld er niet is, dan moet je zeggen: we hebben het beloofd, maar we kunnen het niet waarmaken. Maar dan is het de zoveelste keer dat juist in Limburg dingen worden beloofd die niet waargemaakt worden. Dan moeten de kiezers er ook maar eens goed over nadenken dat het steeds CDA-kabinetten zijn geweest die die beloftes gedaan hebben."

Waanidee

Voor Richard Starmans, lid van kritische Werkgroep AZ-ZM, zou het geen reden zijn om te treuren als het nieuwbouwplan wordt geschrapt: "Er is altijd de fout gemaakt dat de functies van het academisch ziekenhuis niet ter discussie werden gesteld. Je ziet dan ook in de reactie van Deetman op het Integraal Plan dat de akademisering buiten het ziekenhuis als luxe toevoegsels worden beschouwd van de ziekenhuisbasis. Een groot ziekenhuis als basis van de akademisering heeft altijd haaks op de gedachte gestaan van de basisfilosofie waarin het ziekenhuis maar een beperkt element was en er veel meer aandacht bestond voor de eerste lijn en de regionale gezondheidszorg. Als de nieuwbouw niet doorgaat hoop ik dat de fakulteit loskomt van het waanidee waar iedereen altijd achteraan heeft gehold

zodat de oorspronkelijke uitgangspunten van deze fakulteit werden geblokkeerd."

Deetman

Wat is de houding van minister Deetman? Boze tongen beweren dat de problemen die Volksgezondheid met de financiering heeft, hem zeer welkom zijn. Maar tegenover ons heeft hij verklaard dat de problemen alleen bij Volksgezondheid liggen: "Het plan is bij de staatssecretaris in heroverweging in verband met problemen rond de financiering. Het is de verantwoordelijkheid van Volksgezondheid daar een oplossing voor te vinden, maar ik heb goede hoop dat die gevonden wordt."

Deetman bevestigde dat hij persoonlijk nog steeds voorstander is van nieuwbouw. Maar volgens zijn partijgenoot dr. Ad Lansink, onderwijspecialist van het CDA, heeft Deetman wel wat moeite met dat standpunt en bestaan er binnen de fractie ook de nodige twijfels over de nieuwbouw. Hij verwacht niet dat de discussie, die daarover gevoerd is binnen de CDA-fractie en de commissies van onderwijs en van volksgezondheid, terugkomt bij de behandeling van

Lansink: twijfels bij CDA

de onderwijsbegroting. "Dit jaar is er ook maar een klein bedrag voor opgevoerd, maar volgend jaar loopt dat flink op. Van ons is zeker nog geen voorstel te verwachten om het academisch ziekenhuis in Maastricht af te voeren. Maar als in de Kamer straks gepraat wordt over de taakverdeling of de gezondheidszorg, acht ik het zeker niet uitgesloten dat zoiets wel gebeurt. We staan voor dramatische bezuinigingen in het onderwijs. Dan mag je toch wel nadenken over de vraag of je met die beslissing niet iets anders moet gaan doen, bijvoorbeeld het plan kleiner maken of in de tijd faseren? Ikzelf heb hier al eens gepleit voor een flinke opknopbeurt van Annadal en samenwerking met Heerlen." Ook bij andere fracties bestaan bedenkingen tegen de nieuwbouw, verzekert Lansink en noemt

daarbij de PvdA als voorbeeld. Maar tot nu blijft het plan overeind dankzij de politieke achtergronden ervan. "Mevrouw Cornelissen die bij ons het woord voert over de Perspectievennota heeft me ook gezegd: eigenlijk is dat iets onmogelijks, als je het vanuit volksgezondheid bekijkt. Maar dan staan daar de argumenten van werkgelegenheid uit de Perspectievennota tegenover. Dat ziekenhuis heeft zodoende een symboolfunctie gekregen voor dat beleid."

De VVD-onderwijsspecialist drs. Dick Dees, die indertijd samen met Deetman (toen die nog kamerlid was) de motie voor de uitbouw van de RL indiende, is veel positiever over de nieuwbouw. Hij verklaarde nog steeds achter de nieuwbouw te staan. Verder kondigde hij aan de problemen rond de financiering te bespreken met zijn partijgenoot minister Brinkman.

De PvdA-fractie tenslotte liet bij monde van de kamerleden Wallage, Hummel en Wöltgens weten nog steeds pal achter de plannen voor een nieuw ziekenhuis te staan. Wallage verzuchtte vorige week tijdens een werkbezoek aan de RL: "Wat zijn politieke afspraken nog waard? Als er besloten moet worden tot bezuinigingen bij academische ziekenhuizen, dan moet je Limburg niet in de kraag grijpen,

PvdA-kamerleden Wallage, Hummel en Wöltgens in Maastricht: nieuw ziekenhuis ook nodig vanuit het oogpunt van volksgezondheid.

maar veeleer de Randstad, waar vier academische ziekenhuizen op een steenworp van elkaar liggen. Wallage acht overigens de nieuwbouw ook nodig uit het oogpunt van volksgezondheid. Ver-

der suggereerde hij de bezuiniging eerst te zoeken in de rianten salarissen die binnen de academische ziekenhuizen worden verdiend.

Jacques Herraets/Appie Luermans

4

Schiermonnikoog

Het is tijd voor weer wat oude koeien.

Neem bijvoorbeeld de contacten met de praktijk binnen de studie Sociale Gezondheidskunde. Daar is al een heleboel over gezegd, en we gaan daar stug mee door, temeer daar de zaak weer actueel geworden is, omdat gebleken is dat tweedejaarsstudenten geen 'voeling' met de praktijk hebben. Voor ons is Sociale Gezondheidskunde de 'Te-Ver-Van-Mijn-Bed-Show'. Van faculteitswege wordt hier weinig of niets aan gedaan; voor een wetenschappelijke opleiding is kennismaking met de praktijk blijkbaar van zeer weinig belang. Vreemd eigenlijk dat dit inzicht in twee jaar tijd zo fundamenteel veranderd is. Voor de huidige derdejaarsstudenten werd het immers in de eerste twee jaar wel van belang geacht, terwijl dat voor de daaropvolgende jaargangen niet meer gold. Je zou misschien verwachten dat de faculteit als ze het zelf niet wil organiseren, de studenten zou stimuleren om op eigen initiatief eens een kijkje te nemen in het veld, wat natuurlijk nooit kwaad kan. Maar die veronderstelling is maar tot op zekere hoogte waar. De faculteit zegt: 'Kijken in het veld? Prima, zoek maar fijn een vakantiebaantje in het noorden, maar hier in de regio? en tijdens je studie? Uitgesloten! Veldbederf!' Veldbederf, gevleugelde term, maar wat moet je je daarbij voorstellen? Draait het veld in de soep als wij

ons gezicht daar vertonen? Of bederven we het voor onszelf, i.c. de volgende jaargangen? Wat dat laatste betreft . . . wat valt er aan een veld te bederven als er toch nauwelijks in de praktijk georiënteerd wordt? Wij denken dat het voor ons hard nodig is om zoveel mogelijk in het veld rond te kijken. Anders zien we het er nog van komen dat we, volledig praktijkongeschikt, alleen nog maar met z'n allen terecht kunnen in een speciaal Sociaal Gezondheidskundig Centrum op Schiermonnikoog waar we tenminste allemaal weten wat Sociale Gezondheidskunde is! We kunnen ons daar dan mooi bezig houden met 'zevenspringen' over crisisinterventie, RIAGG's, Health Beliefs Modellen, strandzorg en dergelijke . . . Zó uit de Maastrichtse ivoren torennaar de vuurtoren van Schiermonnikoog!

**Erik van Rossum
Jetske Drijver**

Commissie-Vorst in eerste advies:

Instream bij medicijnen moet drastisch beperkt worden

Voorlopig zal er in ons land een groot overschot aan artsen blijven bestaan. Om dat weg te werken, of tenminste niet te laten oplopen tot 5.000 in 1990 en 9.000 in 2000, moet er zo snel mogelijk een drastische beperking komen van het aantal studenten dat tot de medicijnenstudie wordt toegelaten. Bovendien moeten er maatregelen genomen worden om de vraag naar artsen te verruimen, zoals verlaging van het aantal patiënten per arts of vervroegde uitbreiding.

Afhankelijk daarvan en van het tijdstip waarop vraag en aanbod in evenwicht moeten zijn, zou de instroom verlaagd moeten worden naar 300 studenten in het ongunstigste en 1575 in het allergunstigste geval.

Dat valt te konkluderen uit het eerste (nog niet gepubliceerde) rapport van de Adviescommissie Behoeftebepaling Artsen, gewoonlijk de commissie-Vorst genoemd naar haar voorzitter, de Maastrichtse hoogleraar prof. dr. Fred Vorst. De commissie, die bestaat uit vertegenwoordigers uit het onderwijs en de diverse beroepsorganisaties, kreeg een jaar geleden van de toenmalige minister van Volksgezondheid, mevrouw Gardeniërs, de opdracht om jaarlijks na te gaan hoe de arbeidsmarkt voor artsen zich zou ontwikkelen. Op grond van die prognoses wilde mevrouw Gardeniërs de minister van Onderwijs gaan adviseren hoeveel studenten er jaarlijks tot de medische studie moeten worden toegelaten. Zij ging er daarbij van uit dat de Machtingwet in die zin zou worden gewijzigd dat de behoefte op de arbeidsmarkt een rol kan gaan spelen bij het vaststellen van de numerus fixus voor sterk beroepsgerichte vakken. Tot nu toe laat de wet beperking van de instroom alleen toe als er een tekort aan opleidingscapaciteit bestaat. Alle andere overwegingen worden in strijd geacht met de grondwettelijk vastgelegde vrijheid van onderwijs. Minister Deetman heeft vorig jaar een wijzigingsvoorstel ingediend dat hem de mogelijkheid moet geven vanaf volgend jaar het arbeidsmarktcriterium te hantieren. De Akademische Raad heeft daarvoor al negatief geadviseerd.

Verruiming van de vraag

In feite gaat het rapport van de commissie-Vorst vooral over de vraag hoe de behoefte aan artsen verruimd kan worden. Niet het pakket diensten, maar het aantal artsen dat het pakket verzorgt, moet worden verruimd. Enkele commissieleden, zoals Vorst zelf en zijn Maastrichtse collega Greep hebben in het verleden al meer dan eens gehamerd op het feit dat de artsenmarkt vol misstanden zit.

Huisartsen en specialisten draaien bijna dubbele werkweken in grote praktijken tegen een fabelachtig honorarium dat

voor velen zo hoog moet zijn om hun financiële verplichtingen te kunnen nakomen. In de inleiding bij het rapport schrijft de commissie: "Met name de huidige structuur en financiering van de gezondheidszorg zullen de haalbaarheid van sommige uitkomsten in de weg kunnen staan. Men denke daarbij in ieder geval aan de goodwillproblematiek en de bestaande structuur van honorering van huisartsen en medische specialisten".

Overschot

Als de huidige structuur en financiering van de gezondheidszorg gehandhaafd blijven, doemt er een troosteloos beeld op voor iedereen die met een artsenopleiding bezig is. De enige factor die de vraag dan nog doet stijgen, is de bevolkingsgroei, die naar verwachting miniem zal zijn. In totaal zijn er thans ruim 24.000 plaatsen voor artsen beschikbaar. Daarvan nemen de huisartsen er 5500 voor hun rekening (plus 500 assistenten in opleiding) en de specialisten 9.000 (plus bijna 3.000 assistenten in opleiding). De overige categorieën (sociaal-geneeskundigen, verpleeghuisartsen, artsen bij het Wetenschappelijk Onderwijs e.d.) hebben samen ongeveer 6.500 plaatsen tot hun beschikking. Zonder ingrijpende maatregelen kan de vraag stijgen tot 26.250 artsen in 1990 en tot 28.750 in 2000. Voor die plaatsen zijn 26.400 afgestudeerde artsen op dit moment beschikbaar (overschot ruim 2.000), 31.900 in 1990 (overschot 5.650) en 38.200 in 2.000 (overschot 9.450). Overigens komt het overschot aan artsen niet overeen met het aantal werklozen, bijvoorbeeld omdat een deel van de artsen part-time werkt.

Maatregelen

Bij het pleidooi voor verruiming van het aantal plaatsen voor artsen trekt de commissie een zware wissel op de bereidheid tot veranderingen binnen het medische korps. In de eerste plaats wordt ervoor gepleit de gemiddelde omvang van de huisartspraktijk terug te brengen van

2600 naar 2000 patiënten. De gemiddelde werkweek voor een arts zou dan 50 in plaats van 70 uur gaan duren. Daardoor zouden tussen 1982 en 2000 ieder jaar ongeveer 250 nieuwe arbeidsplaatsen voor huisartsen geschapen kunnen worden. Als men de 2000-norm al in 1990 wil realiseren, dan levert dat jaarlijks 375 nieuwe plaatsen op. Daarbij gaat de commissie ervan uit van een natuurlijk verloop bij bestaande huisartsenpraktijken (pensionering en overlijden). Houdt men rekening met het niet-natuurlijk verloop (voortijdig vertrek), dan vallen die cijfers nog hoger uit. Maar de commissie merkt daarbij op dat de huisarts die vroegtijdig vertrekt in een andere functie als arts treedt, zodat het effect op andere plaatsen teniet wordt gedaan.

Ook voor de medische specialisten ziet de commissie mogelijkheden tot het verruimen van de vraag. Houdt men alleen rekening met de bevolkingsgroei en een lichte groei van de hulpvraag, dan zal vanaf 1982 de behoefte aan specialisten stijgen van 9000 naar 10.750 in het jaar 2000. Als de specialisten echter bereid zijn hun gemiddelde werkweek te verkorten van 57,5 uur tot 50 uur, waarbij in plaats van drie procent twintig procent aan niet-patiëntgebonden activiteiten wordt besteed, dan kan het aantal plaatsen met bijna 40% stijgen tot 11.000 in 1990 en bijna 14.000 in 2000. Als gevolg daarvan stijgt het aantal assistenten in opleiding ook aanzienlijk. Vanaf 1982 zullen bij ongewijzigd beleid 350 nieuwe specialisten nodig zijn en bij verruimend beleid 525.

Dat laatste cijfer komt overeen met de produktie van specialisten die thans in opleiding zijn.

Evenwicht

Zoals gezegd zal Nederland over zeven-tien jaar ruim 38.000 artsen tellen als er niets gebeurt. Heel veel kan er overigens niet gebeuren, want 70 procent van dat aantal is nu al beschikbaar of in opleiding. De verruiming van de vraag via de zojuist genoemde maatregelen kan ervoor zorgen dat de instroom geen 300 maar iets meer dan 1000 eerstejaars gaat bedragen. Het evenwicht is dan in 2000 bereikt. De commissie vindt die termijn te kort. Vooral het eerste getal zou funest zijn voor de medische fakulteiten. Bovendien zou dan over enige tijd een schrijnend tekort aan opleidingscapaciteit ontstaan. Daarom stelt de commissie voor het tijdstip, waarop het evenwicht moet zijn bereikt, te verleggen naar het jaar 2020. In dat geval moet de instroom minimaal 1000 en bij verruimend beleid 1300 bedragen.

Er bestaat zelfs een mogelijkheid om de instroom tot 1575 studenten te laten

oplopen als de artsen niet met 65 maar met 60 jaar uittreden en als alle vraagverruimende maatregelen worden ingevoerd. Gebeurt dat laatste niet, dan is de vervroegde uittreding alléén altijd nog goed voor een verhoging van de instroom van 300 tot 640 eerstejaars.

De commissie beveelt de staatssecretaris van WVC tenslotte aan zo snel mogelijk te zorgen voor een centrale coördinatie van de planning van de verschillende categorieën artsen. Daarvoor zou een centrale instantie continu zorg moeten dragen. Verder zouden er instrumenten moeten worden ontwikkeld om sturend te kunnen optreden als ergens tekorten of overschotten dreigen te ontstaan.

Jacques Herraets

Grafiek: Vraag naar artsen en het aantal beschikbare artsen bij een aantal alternatieven, 1982-2020.

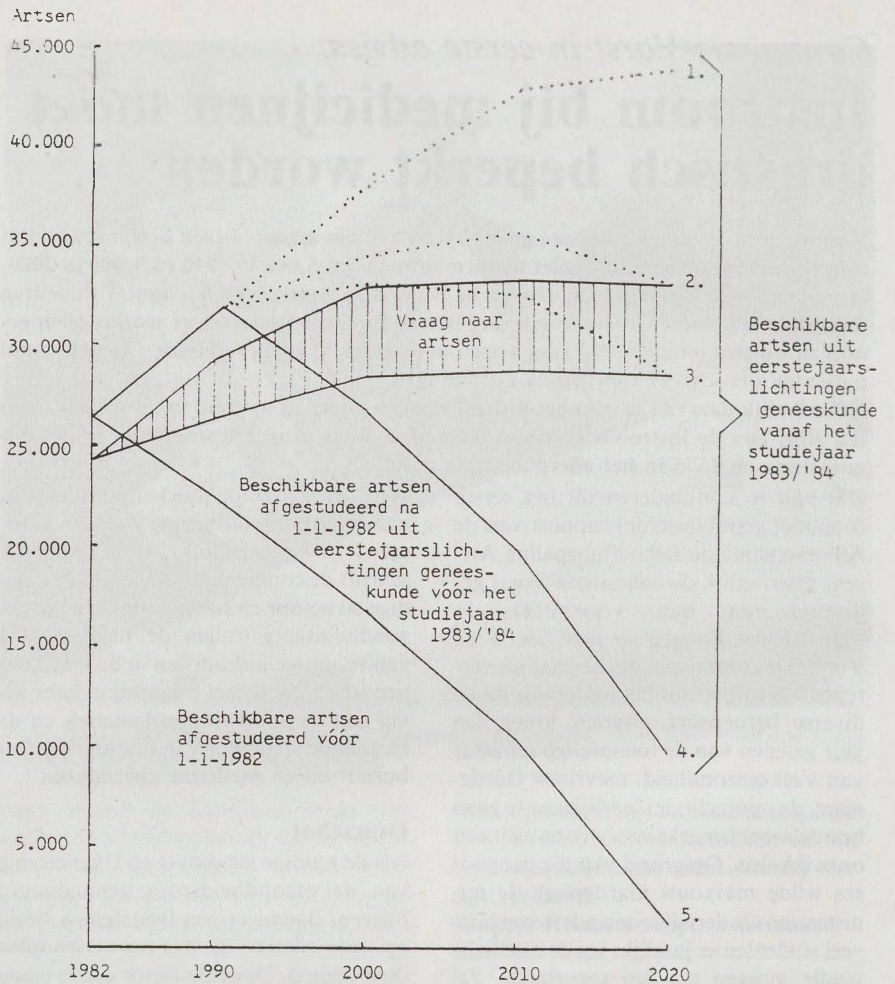
Verklaring: 1. Totaal aantal beschikbare artsen bij ongewijzigd beleid t.a.v. de toelating-capaciteit geneeskunde.

2. Idem indien de instroom van eerstejaarsstudenten geneeskunde vanaf 1983/'84 zodanig is dat jaarlijks 825 nieuwe artsen gaan werken.

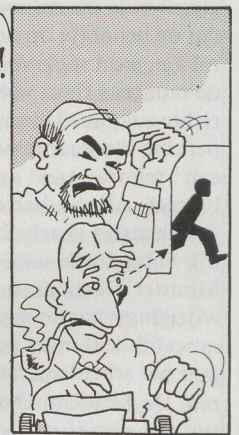
3. Idem 675.

4. Totaal aantal beschikbare artsen indien geen nieuwe instroom van eerstejaarsstudenten plaatsvindt.

5. Aantal beschikbare artsen, die zijn afgestudeerd vóór januari 1982.

6

Een dag korter werken om ontslagen te voorkomen

Overleg op komst over arbeidstijdverkorting

Als aan enkele voorwaarden voldaan wordt, is arbeidstijdverkorting in het Wetenschappelijk Onderwijs mogelijk. Plannen daartoe moeten verder ontwikkeld worden door een overleg, bestaande uit leden van universiteits- en hogeschoolraden en de vakbonden. Dit overleg zal zich ook bezig moeten houden met het voorbespreken van de taakverdelingsoperatie die in de diverse raden behandeld worden.

Dit is de belangrijkste conclusie van de forumdiscussie 'herverdeling van arbeid in verband met TVC-operatie' die dinsdag 1 maart op de VU werd gehouden. De discussie was georganiseerd door de fractie van het Democratisch Akkoord (DAK) uit de universiteitsraad van de VU. Aanleiding was het onlangs door de DAK-fractie gelanceerde plan voor arbeidstijdverkorting. Het plan is ontwikkeld door de VU-hoogleraren Boeker en Goudzwaard. De kern hiervan is dat het personeel in het wetenschappelijk onderwijs vier in plaats van vijf dagen gaat werken onder gelijktijdige inlevering van een dag salaris. Mensen die nu al minder dan 32 uur werken hoeven niets in te leveren, terwijl de sociale minima beschermd moeten worden. Financiering geschiedt door gebruik te maken van de wachtgelden die worden uitgespaard door het voorkomen van gedwongen ontslag van 3.000 mensen als gevolg van de tvc-operatie. Tenslotte wordt voorgesteld het personeel de garantie te geven dat het de komende tien jaar gevrijwaard blijft van een volgende arbeidstijdverkorting.

Het forum bestond uit leden van politieke partijen, vakbonden, de Emancipatieraad en de voorstellers van het plan. Ook werden vertegenwoordigers van een groot aantal universiteits- en hogeschoolraden aan het woord gelaten. Opvallend was de grote eensgezindheid bij het forum over de noodzaak van arbeidstijdverkorting. Om de snelle stijging van de werkloosheid die we nu meemaken niet te laten ontaarden in een verdeling van de samenleving in mensen met en mensen zonder werk, is het nodig dat de arbeid herverdeeld wordt, zo zei prof. dr. E. Boeker.

Oneigenlijk

Uiteraard werden er ook kanttekeningen bij het plan geplaatst. De vertegenwoordiger van het CNV, Kroon, gaf ar-

beidstijdverkorting de hoogste prioriteit omdat de positie van werklozen in deze samenleving steeds zwakker wordt. Hij zag het als belangenbehartiging deze positie te beschermen. Hij vroeg zich echter af of de vrijgekomen plaatsen wel herbezet zullen worden. Dat vroeg ABVA/Kabo medewerker Ahlers zich ook af. Bovendien meende hij dat het middel arbeidstijdverkorting hier 'verkeerd' gebruikt werd, namelijk om de pijn als gevolg van tvc-operatie zoveel mogelijk te spreiden. Dat gaat voorbij aan het eigenlijke doel van arbeidstijdverkorting: herverdeling van bestaand werk. Toch vond hij arbeidstijdverkorting nodig, maar dan ingebed in een geheel regeeringsbeleid. Het gevaar van een voortrekkersrol van het WO in dezen vond hij dat de deur naar ongelijke behandeling van personeel wagenwijd openstaat. Het Tweedekamerlid voor de PvdA, Wallage, wees op het gevaar dat het WO een eiland op het gebied van arbeidstijdverkorting (ATV) wordt omdat het hier om hoge inkomens gaat die makkelijk wat kunnen inleveren. Hij vond ook dat je dit plan niet los mag maken van de politieke en maatschappelijke werkelijkheid en de bezuinigingen niet zomaar als een gegeven mag aanvaarden. En passant leverde hij hierbij forse kritiek op het bezuinigingsbeleid van de regering. Zijn collega van het CDA, Beinema, was terughoudend op het gebied van de ATV. Hij zag het als 'onontkoombaar' en bepleitte een gespreide verantwoordelijkheid waar de overheid bij voorkeur niet in zou moeten grijpen.

Minima

Ondanks alle kritiekpunten waren de forumleden allemaal van mening dat de sociale minima beschermd dienden te worden. Niemand zou onder het minimumloon mogen zakken. Een aantal forumleden stelde voor dit te koppelen aan een inkomensnivellering waarbij de hoge salarissen meer dan evenredig inleveren.

De bescherming van de sociale minima stond bovenaan het prioriteitenlijstje dat prof. dr. B. Goudzwaard met betrekking tot ATV had opgesteld. Op de tweede plaats stond de arbeidsovereenkomst. Hierin kwam hij tegemoet aan diegenen die kritiek hadden op de garantie van tien jaar die gegeven

zou moeten worden. Volgens die critici zou die garantie nooit te geven zijn, al was het alleen maar omdat het regeeringsbeleid ook niet verder dan de regeeringsperiode van vier jaar kijkt. De arbeidsovereenkomst moet zo worden opgevat dat een bepaald kwantum aan arbeidsplaatsen blijft bestaan. Dat betekent dus niet dat mensen een persoonlijk recht op hun baan kunnen laten gelden.

De reacties van de universiteiten en hogescholen waren niet altijd even positief. Zo werd er gewezen op het feit dat er geen nieuwe arbeidsplaatsen worden geschapen terwijl er werk genoeg is in het WO, zeker voor wat betreft het onderwijs.

Een aantal vertegenwoordigers was bang dat het hier in feite zou gaan om een korting van 20 procent, terwijl van ATV niet veel terecht zou komen. Ook de van bovenaf opgelegde ATV riep vraagtekens op. Delft noemde dit: 'christelijk aandoende intolerantie'.

Door de meesten werd gewezen op het feit dat de TVC-operatie teveel als een gegeven werd beschouwd. Zij waren bang dat door het aanvaarden van het DAK-plan de kritiek op die operatie onder tafel verdwijnt. Volgens Boeker is dit echter een andere discussie, die hier niet gevoerd dient te worden.

Bereidheid

Over de bereidheid van individuele werknemers om in te leveren bestonden twijfels omdat nu inmiddels min of meer duidelijk is welke studierichtingen moeten verdwijnen en welke niet.

Door een aantal mensen werden vragen gesteld over de te verwachten positieve effecten voor vrouwen. Deze werden door de meesten niet erg hoog ingeschat. Het gaat er in het plan met name om de huidige universiteitsbevolking aan het werk te houden en niet om meer mensen (bv. vrouwen) werk te geven. Ondanks alle minder positieve opmerkingen — het was tenslotte een oriënterend gesprek — bestond bij de aanwezigen toch de bereidheid over dit plan door te praten. Want dat ATV noodzakelijk is, daar kon eigenlijk niemand omheen. Wel zal er nog gepraat moeten worden over de voorwaarden waaronder ATV zal moeten plaatsvinden. Dit zal dan gebeuren binnen het hiervoor opgerichte overleg dat op 31 maart bijeen zal komen. Daar zal een bewerkte en aangepaste versie van het DAK-plan besproken worden. Het overleg is ook opgezet om de taakverdelingsoperatie voor te bespreken, en wel voordat deze in de diverse raden behandeld wordt.

Roeleke Vunderink/Ad Valvas

Corruptie in Nederland beschreven

Boekbespreking

H. Bouman:

Ambtelijke willekeur en corruptie in Nederland, 1978, Het Wereldvenster Bussum. f 29,50, 245 pp.

In en uit de doofpot. Ambtelijke willekeur en corruptie, 1982, Het Wereldvenster Bussum. f 29,00, 248 pp.

Bouman heeft twee boeken geschreven die de moeite waard zijn om te lezen. Hij beschrijft een groot aantal gevallen van ambtelijke willekeur en corruptie, geeft aan waar naar mijn mening het staatsapparaat lancunes vertoont, en doet aanbevelingen om tot verbetering te komen.

De combinatie van deze drie aspecten die in zijn boeken in onderling verband verwerkt zijn, is bepalend voor het belang van zijn werk dan naar zijn mening vooral gelegen is in de aansporing om alert te zijn op mogelijke corruptie en willekeur in individuele gevallen, en om na te denken over mogelijke structurele fouten en oplossingen in het politieke systeem.

De voorbeelden die de auteur noemt en soms zeer uitvoerig beschrijft lijken op willekeurige wijze verzameld te zijn. Dat hoeft op zichzelf geen bezwaar te zijn wanneer de gevallen elk op zich bekeken kunnen worden zonder dat daaraan vergaande conclusies worden verbonden. En dat laatste doet de auteur, zoals we verderop nog zullen zien, wel. Daarnaast heeft de schrijver zich niet steeds zelf in de door hem beschreven gevallen verdiept in die zin dat hij er zelf onderzoek naar heeft gedaan. Vaak baseert hij zich op informatie van het

slachtoffer of op perspublicaties. Op zichzelf is daar niets op tegen als het erom gaat signalen te geven. En dat moet ook de functie van de door Bouman gegeven vaak schrijnende voorbeelden zijn.

Limburg

Jammer voor ons is de passage over corruptie in Limburg. De openingszin belooft veel: *'In de provincie Limburg, waar feodale verhoudingen en een van oudsher tegenover kritiek afwijzend staande, godsdienstige groep een grote rol speelden, kregen willekeur en corruptie meer invloed dan elders'* (178 II). De twee gevallen die dan beschreven worden kunnen nauwelijks tot bevestiging van de hiervoor aangehaalde bewering dienen. Er zullen ongetwijfeld meer gevallen van corruptie te noemen zijn: de schrijver stipt o.a. Het Nollen Syndicaat aan, en noemt wat algemene (ook in andere provincies?) voorkomende situaties die door corruptie geïnfecteerd zijn.

De signalen zijn gegeven, en nu is het aan anderen of zij die oppakken en het onderzoek van Bouman op dit punt voortzetten. Wellicht is hier een taak voor de universiteit, met name de juridische studierichting weggelegd. Dat is een van de aspecten waar de auteur bij herhaling op terugkomt: de nalatigheid van de universitaire wereld om onderzoek te doen naar willekeur en corruptie.

'Het maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef van de universiteit en hogeschool is het besef dat hun onderwijs en wetenschapsbeoefening een belangrijke bijdrage kunnen leveren bij het lenigen van de noden van de maatschappij, en dat zij deze bijdrage ook moeten geven door hun werk hierop in te stel-

len, door uit eigen beweging of op verzoek van de overheid of belangrijke maatschappelijke groeperingen een analyse te maken van bepaalde maatschappelijke verhoudingen en methoden voor verbetering hiervan te noemen dan wel hun oordeel over maatregelen of voorstellen van de overheid of maatschappelijke groeperingen kenbaar te maken.' Wetenschappelijk onderzoek is niet neutraal en de omschrijving van het maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef laat mij te veel ruimte: wat zijn de noden van de maatschappij, wat zijn belangrijke maatschappelijke groeperingen, en zal de corrupte overheid opdrachten tot wetenschappelijk onderzoek geven ter bestrijding van corruptie?

Oplossingen

In de sfeer van de oplossingen stelt Bouman o.a. voor om de beroepspolitici af te schaffen (o.a. 227 II) om het parlement uit deskundigen samen te stellen die slechts gedurende één jaar zitting hebben, om de rechter indien hij er in zijn uitspraak niet toe komt, expliciet kritiek te laten uitoefenen op de wetgevende en uitvoerende macht, die 'onder druk van allerlei belangengroepen hun taken niet meer naar behoren vervullen en daarmee de sociale orde en de rechtsstaat in gevaar brengen'. (208 II) De oplossingen van Bouman moeten een basis vormen voor verder onderzoek, met name naar de verdeling van de macht en het gebruik van de macht in een zogeheten democratische rechtstaat als de onze. Het zou mij niets verbazen als uit dan onderzoek zou blijken dat de enige garantie voor de afwezigheid van ambtelijke corruptie en willekeur de anarchistische staatsvorm is. Tot dan moet corruptie en willekeur met kracht bestreden worden, maar niet op een zodanige wijze dat het democratisch gehalte nog verder daalt. Dan is het geneesmiddel erger dan de kwaal.

Boumans beschrijvingen en voorstellen nodigen uit tot nadenken en bieden stof voor discussie over corruptie en willekeur in Nederland. Het is voor het eerst dat een zo uitgebreide publicatie op dit terrein is verschenen. Zijn initiatief dient nagevolgd te worden, ook door degenen die een analyse van structuren kunnen maken en mogelijke verdergaande verklaringen kunnen geven voor het verschijnsel corruptie en willekeur. Want meer dan de auteur meen ik dat het kwaad in de machtsstructuur en minder in de persoon zit, al kan een combinatie van beide tot voor velen rampzalige gevolgen leiden.

Gerard Mols

Deetman presenteert nota-Beiaard

Lerarenopleiding moet weg van universiteiten

Het taakverdelen moet veel meer gebeuren door sluitingen en fusies, vindt het ministerie van Onderwijs. Verder hebben de universitaire lerarenopleidingen hun langste tijd gehad. Het wetenschappelijk deel van de tweede fase zal gevuld worden door assistent-onderzoekers die tegen een ruim minimumloon werken, terwijl voor de universitaire beroepsopleiding van de studenten een grotere eigen bijdrage zal worden gevraagd. De gevolgen voor het aantal arbeidsplaatsen in het WO zijn nog onduidelijk.

Dit bleek vorige week dinsdag, toen minister Deetman zijn al gedeeltelijk uitgekorte en gehekelde nota-Beiaard presenteerde. De nota moet meer samenhang brengen in vier beleidsoperaties (vandaar de aan het legendarische paard ontleende naam): voorwaardelijke financiering, tweefasenstructuur, taakverdeling en concentratie en vernieuwing van de personeelsopbouw. De nadruk ligt op de nieuwe invulling van de tweede fase.

"Er moet naast taakverdelen ook sprake zijn van fusie" was het enige dat Deetman over het verslag van de taakverdelingskommissie kwijt wilde. In de nota hamert hij op fusie, waarbij ofwel een vestigingsplaats wordt opgeheven en onderdelen ervan elders voortgezet, ofwel verschillende vestigingen plaats maken voor een nieuwe.

Dat laatste zou, volgens Deetman, vooral bij de vakbeweging in goede aarde zijn gevallen "omdat de ontslagen per vakgebied eerlijker worden verdeeld." Het veroorzaakt echter wel "meer vrijwillige ontslagen", het belang van onderwijs en onderzoek gaat boven dat van het reeds werkzame personeel. Wettelijke belemmeringen voor fusies zullen worden weggeruimd, maar de bijzondere instellingen worden niet in hun onafhankelijkheid aangetast. Die krijgen alleen minder geld.

Lerarenvariant

De universitaire lerarenvariant wordt gekoncentreerd bij de Nieuwe Lerarenopleidingen (NLO's). Zij gaan het didaktische gedeelte verzorgen en ook lesbevoegdheden uitreiken. De universitaire docenten blijven alleen verantwoordelijk voor de vakinhoudelijke kant, en moeten daartoe samenwerken met de NLO's. Voor het handhaven van lera-

Deetman: wettelijke belemmeringen voor fusies wegruimen.

renopleidingen op beide soorten instellingen is volgens de minister geen geld. De keus is op de NLO's gevallen, is de uitleg van directeur-generaal voor het hoger onderwijs In 't Veld, "omdat daar de grootste didaktische ervaring is. Bovendien hebben de universiteiten van Van Kemenade hun kans gehad om een goede lerarenopleiding tot stand te brengen, maar ze hebben er niet veel van gemaakt.

Onderzoekers

Het gaat ook niet om zoveel opleidingsplaatsen. Van de letterenrichtingen zal maar ongeveer tien procent doorstromen. Het wordt tijd dat de instellingen voor de anderen nieuwe beroepsmogelijkheden creëren, bijvoorbeeld in de communicatiesfeer. Tilburg heeft het goede voorbeeld gegeven." Vijftien tot twintig procent, van de afgestudeerden krijgt, na sollicitatie, een aanstelling als onderzoeker in opleiding (het oorspronkelijke woord 'gezel' is weer ingetrokken). Het dienstverband duurt maximaal vier jaar, het salaris kan van 1.500 per maand opklimmen tot 3.000 gulden en een afgemaakte

opleiding levert een doktorsbul. De aangestelden moeten ook onderwijs geven en praktikumbegeleiding, "tegen lagere kosten dan het vaste wetenschappelijk personeel".

Het gevaar van deze konstruktie, zegt de nota, is dat afgestudeerden zullen proberen in het bedrijfsleven beter betaalde promotiebanen te krijgen. Daarom moeten buiten de universiteit nog eens zo'n duizend plaatsen met een vergelijkbaar loon worden geschapen.

Banenplan

Dit plan zou, geleidelijk ingevoerd, in 1991 ruim achtduizend banen opleveren binnen het wetenschappelijk onderwijs. Verminderd met het verlies van 3500 banen tengevolge van lopende bezuinigingen zou "per saldo een nettowinst van vier tot vijf duizend arbeidsplaatsen" opleveren, rekent Deetman voor, waarbij ook nog eens het onderzoek versterkt, de vergrijzing tegengegaan en de werkgelegenheid voor afgestudeerden bevorderd wordt.

Maar dezelfde nota zegt dat de onderzoekers in opleiding "slechts gedeeltelijk productief zijn", en dat zij slechts "de beschikbaarheid van tweeduizend voltijdse arbeidsplaatsen" voor het onderwijs opleveren. De nettowinst wordt op die manier een verlies van 1500 banen.

Of meer, want "het effect op de instroom" van nieuw vast personeel is nog niet bekend. Die nieuwe arbeidsplaatsen zullen onder andere betaald worden uit het opheffen van de student-assistentieschappen en de promotie-assistentieschappen. De overige tweede fase-opleidingen, beroepsopleidingen voor artsen, leraren etcetera, worden niet beloond. Integendeel, de minister vindt het "niet onredelijk als van hen die reeds een volwaardige universitaire opleiding gevolgd hebben of van hun werkgevers een bijdrage wordt gevraagd". Hoe studenten zonder werkgever die opleiding moeten bekostigen weet hij nog niet.

Het wetenschappelijk onderwijs anno 1990 moet een 'numeriek rendement' hebben van tenminste 65 procent en meer in eigen inkomsten voorzien. De mogelijkheid om wachtgelders in dienst te houden zal de minister bezien. Een nadere uitwerking van het plan voor de lerarenopleiding volgt, evenals het antwoord op de vele vragen die de nota Beiaard oproept.

Lin Tabak
Utrechts Universiteitsblad.

 Salford University
Industrial Centre Ltd

**ION
PLATING**

Ref: 192
Date: FEB 1981

 Salford University
Industrial Centre Ltd

Ref: L/3
Date: AUG 1982

ELECTRONICS

 Salford University
Industrial Centre Ltd

**NOISE AND
VIBRATION CO**

Class 13/8
The Waste
conservation
University
develops
equipment
services in
evaluation
and a cost
ion plating

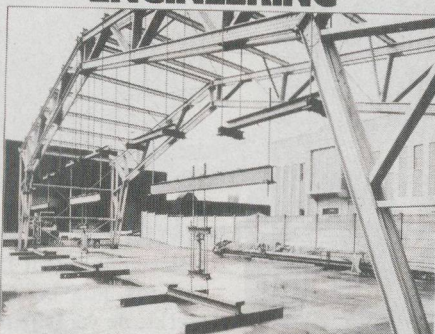

Compressor Box

The Noise and Vibe
wide range of serv
from acoustic design
stage of a new build
with existing plant
environmental and
The technology is
benefit of the serv
consultancy and le

 Salford University
Industrial Centre Ltd
**CIVIL
ENGINEERING**

Ref: CE/3
Date: July 1982

consultancy support, hardware design
ware development is available

and innovation in electon control
ity studies and consultancy support
pe design
re development.

'Where there's a will'

Britse universiteit de boer op voor opdrachten

In het Britse Manchester rijdt sinds kort een wereldprimeur: een transferpunt op wielen. Met een tot gezellige tentoonstellingsruimte en videozaal omgebouwde dubbeldekker leggen vertegenwoordigers van de University op Salford bezoekjes af aan potentiële klanten. Het voertuig is de jongste aanwinst van CAMPUS, de 'Campaign to promote the University of Salford'.

De universiteit heeft flink in de buidel getast om zichzelf aan het publiek en bedrijfsleven te verkopen. Salford is zo zwaar getroffen door overheidsbezuinigingen (44 procent), dat de jonge, technische universiteit in industriële orders de enige kan zien om te overleven. Een treffend voorbeeld van de snel toenemende privatisering van het wetenschappelijk onderwijs in Groot-Brittannië.

Salford heeft de bakens snel verzet. Op 1 juli 1981 gleed het bezuinigingsbericht door de brievenbus, 20 juli was er een antwoord: CAMPUS. Het werd allemaal heel mooi geformuleerd: CAMPUS zoekt naar problemen om op te lossen en naar mogelijkheden om ervaringen uit het bedrijfsleven te gebruiken in het onderwijs. Na ruim één jaar kon de afdeling voorlichting meedelen: 'Onze supporters hebben zich aaneengesloten.'

In januari 1983 hadden vijftig bedrijven

zich als lid aangemeld en samen 150 duizend pond in de campagnekas gestort. Onder hen: Barclays Bank, de Cheshire Tool Company, British Salt Ltd. en de Greater Manchester Police. Zij kregen ook zeggenschap in het universiteitsbeleid, want een van de doelstellingen van CAMPUS is het waarborgen van een nauw contact tussen de universiteit en de behoeften van de buitenwereld. Daartoe werd een gedeelte van het onderzoeksbudget overgebracht in een fonds, beheerd door professoren en CAMPUS-leden samen.

'Salford is anders', zo begint de propagandafilm die in de dubbeldekker wordt vertoond. Beelden volgen van goedkope geïsoleerde huizen, looptoestellen voor invaliden en andere klaar-terwijl-wacht diensten van de Salford-akademici.

Jaloezie

Andere universiteiten slaan dit alles met scepsis gade. 'CAMPUS is door hen voornamelijk met afkeuring of kritiek begroet', erkent Salfords voortvarende voorlichter Euon Beatty. 'Zij denken dat wij onze academische status geweld aandoen, maar dat hebben ze mis. Uitgerekend de CAMPUS-beheerders van het onderzoeksfonds, de bedrijfsleden dus, hechten aan het handhaven van fundamenteel onderzoek'. Beatty ver-

moedt dat de kritiek voortkomt uit jaloezie: 'Misschien vinden ze het jammer zelf niet ophet idee van CAMPUS te zijn gekomen.'

Intussen grijpt het idee van de externe fondswerving ook buiten Salford om zich heen. Sommige instellingen kollektieren onder rijke, dankbare ex-studenten. Buitenlandse studenten, voor wie de kollegegelden enkele jaren geleden zijn verdrievoudigd, zijn eveneens gewilde melkkoeien. Maar het meest wordt er gelonkt naar het bedrijfsleven. 'We moeten wel', redeneert rektor Geoffrey Sims van de University of Sheffield, 'want één ding wordt steeds duidelijker: als de universiteiten zelf dergelijke initiatieven niet nemen, doet niemand het en zullen de bronnen, die veel van ons werk financieren, nog verder opdrogen'.

Toch is rechtstreekse sponsoring nog een betrekkelijke uitzondering. 'Privatisering is bij ons niet zo sterk ontwikkeld als bijvoorbeeld in de Verenigde Staten', verzekert bestuurder Pike van de London School of Economics. 'Dat komt door het weinig bemoeiende belastingsysteem.

Belastingaftrek is alleen mogelijk wanneer een bedrijf zich voor tenminste tien jaar vastlegt. En dan nog krijgt alleen de universiteit die aftrek, niet het bedrijf. Wij hebben de minister van onderwijs gezegd: als u werkelijk gelooft in zichzelf bedruipende universiteiten — en hij heeft zich meermalen daarvoor uitgesproken — dan moet u dat belastingsysteem veranderen'.

British disease

John Ashworth, rektor van de University of Salford, legt de schuld bij de instellingen zelf. Tijdens een bijeenkomst van ingenieurs stelde hij dat de universiteiten 'nooit meer dan een ondergeschikte rol hebben gespeeld in het innovatieproces'. De Times schreef in dat verband over de 'British disease': het geloof dat een graad in klassieke talen nog steeds intellectueel hoogstaander is en nuttiger voor het bedrijfsleven dan een ingenieursdiploma.

Ashworth wil de Britten graag van deze ziekte genezen: 'De primaire taak van de universiteiten is het leveren van goed opgeleide mensen die, in dienst van innovatieve organisaties, succesvolle vernieuwers kunnen worden. Als universiteiten in die ontwikkeling een rol willen spelen moeten ze allereerst zichzelf innoveren'.

De rektor van Salford, voormalig adviseur van de regering-Thatcher, meent dat academici de commerciële eisen, die aan het op de markt brengen van een produkt worden gesteld, niet feilloos

aanvoelen. Zijn universiteit heeft daar al snel na de oprichting in 1967 iets op gevonden. Er werd een industrieel centrum uit de grond gestampt om ondernemingen te assisteren bij het invoeren van nieuwe technologie. Ashworth: 'We hebben gemerkt dat een combinatie van academici en de staf van het industrieel centrum de service biedt die klanten nodig hebben'.

In de voorlichtingsmap 'Technology at your service' worden de klanten verschillende mogelijkheden voorgeschoteld, zoals de 'Robot Advisory Service' en de 'Manufacturing Advisory Service'. Het ministerie van economische zaken ziet ook wel brood in dit soort dienstverlening. Enkele maanden geleden kreeg de 'Manufacturing Advisory Service' één miljoen pond subsidie om kleine en middel-grote ondernemingen in het noordwesten van Groot-Brittannië met raad en daad bij te staan.

Teaching companies

Om tot wetenschappelijke hoogstandjes te komen is diepgaander samenwerking nodig, waarin ook is voorzien. Op dit moment draaien er vijf 'teaching companies', samenwerkingsverbanden tussen de universiteit en bepaalde ondernemingen die zich op een specifiek project richten.

Hoe succesvol deze samensmelting van industrie en wetenschap kan zijn bewijst de jarenlange samenwerking van prof. Michael Hampshire van het Department of Electronic and Electrical Engineering met de motoronderneming Ward and Goldstone Ltd. Onder meer werd een bedradingsnetwerk voor automotoren ontwikkeld, dat door insiders als een revolutionaire doorbraak wordt beschouwd. Hiervoor kreeg Hampshire drie maanden geleden een hoge onderscheiding van de minister van economische zaken: de 'EPIC-Award' (Education in Partnership with Industry or Commerce).

In het onderwijs aan de University of Salford krijgt de synthese tussen universiteit en onderneming haar beslag door zogenaamde 'sandwich courses', waarbij academische kennis wordt toegepast in een specifieke bedrijfssituatie. Studenten worden in dat kader een tijdje uitbesteed aan een bedrijf, zodat ze al vast kunnen wennen aan de eisen en beperkingen van de praktijk.

Studenten die twee jaar opleiding in een bedrijf achter de rug hebben en daarnaast zich drie jaar academisch hebben gekwalificeerd komen in aanmerking voor het 'Diploma in Engineering'. Volgens de studiegids van Salford zijn bezitters van dat diploma erg gewild op de arbeidsmarkt.

Hemker: industrie mag programma voor onderzoek niet bepalen

Het artikel over de University of Salford geeft te denken. Het lijkt wel of men daar, door de nood gedwongen, een algehele uitverkoop van universitair intellect begonnen is. Op het eerste gezicht lijkt het veel op mijn idee over de 'Wetenschap Industrie Limburg', maar hoe verder men doorleest, hoe duidelijker het wordt welke valkuilen een W.I.L. juist moet vermijden.

Nergens in het stuk over Salford lees ik namelijk dat Salford in de eerste plaats zijn eigen thematiek bepaalt. Men krijgt sterk de indruk dat de onderwerpen van onderzoek worden vastgesteld door de eisen van de industrie. Mijns inziens verdien je dan mogelijk wel geld, maar het blijft de vraag waarvoor. Geld verdienen is op zich voor een universiteit toch geen doelstelling. De doelstelling moet zijn om het universitaire onderzoek en onderwijsprogramma goed te realiseren. Als het kan met gemeenschapsgeld is dat de situatie zoals we die van oudsher kennen. Als het niet meer kan met gemeenschapsgeld heeft men de keuze uit twee mogelijkheden; óf men accepteert dat goed functioneren niet meer mogelijk is en neemt genoeg met de rol van tweederangs universiteit, óf men probeert door zorgvuldige selectie van contract en contractresearch een pakket onderzoek onder te brengen in een vorm van verzilverbare maatschappelijke dienstverlening. Niet ongelijk aan de manier waarop een chirurg-

gische operatie in een academisch ziekenhuis én dient om een patiënt beter te maken én dient voor onderwijs aan assistenten en studenten én een rol kan spelen in klinisch onderzoek én nog geld opbrengt ook.

Slechte verstaanders — zoals bv. Richard Starmans in de U-raad — hebben gemeend uit mijn diesrede te moeten lezen dat de W.I.L. ertoe zou leiden dat de industrie ons onderzoek zou kunnen gaan bepalen. Dat is nu juist niet de bedoeling. Het zou ook wetenschappelijk (en commercieel) ongewenst zijn. De universiteit bouwt haar renommée op op basis van haar programma's. Op die basis heeft zij verstand van probleemgericht leren of hart- en vaatziekten. Daarom komen derden, zoals het HBO of een farmaceutische industrie vragen om dienstverlening op die gebieden. Met slechts marginale bijstelling van programma's blijken dan twee doelen gediend te worden. Het HBO (of die industrie) krijgt de gewenste service en het leveren van die service is tevens voor 80% de research die we toch hadden gedaan als er geld voor was geweest, d.w.z. die zichzelf betaalt.

Het enige dat daarvoor nodig is, is bekendheid van de buitenwereld met wat er bij ons aan kwaliteitswerk kan worden geleverd. Vandaar de noodzaak van een wetenschapswinkel, transferpunt en acquisitiebureau.

H.C. Hemker

Militaire vliegtuigen

Bij een universiteit die zich zozeer richt op toegepaste wetenschap als Salford hoort natuurlijk praktisch geschoold wetenschappelijk personeel. Uit CAM-PUS kwam onlangs het idee voort 'Integrated chairs' in te stellen, die op part time basis worden bezet door leidinggevende functionarissen uit handel en industrie. Met de snelheid van handelen die Salford eigen is werden reeds vorige maand twee hoogleraren-nieuwe stijl benoemd.

Eén van hen is Bernard Heath, directeur bij British Aerospace Aircraft Group. Een persbericht van Salford meldt trots dat Heath in 1977 een koninklijke onderscheiding heeft ontvangen voor zijn ontwerpen van militaire vliegtuigen. Op onze vraag of iedereen aan Salford wel gelukkig is met zo'n professor reageert voorlichter Euon

Beatty verbaasd. Nog verbaasder is zijn blik als we stellen dat een dergelijke benoeming in Nederland op verzet zou stuiten. Bijvoorbeeld van studenten, die doorgaans wat kritischer zijn gesteld.

In Salford nemen de studenten een uiterst loyale houding aan. In een 'Corporate plan for survival' breken ze een lans voor verdergaande privatisering van onderwijs en onderzoek.

'In de toekomst zal Salford geheel van karakter veranderd zijn. Uitbreiding van activiteiten zal niet langer afhankelijk zijn van de goedheid van de overheid, maar slechts van het eigen vermogen om tegemoet te komen aan de onderwijskundige, opleidings-, onderzoeks- en adviesbehoeften van de vrije markt,' aldus het plan, dat goed is ontvangen door de lokale vakbonden en rektor John Ashworth.

De dubbeldeksbus, ingericht als rijdend acquisitiebureau

Zelfmoord

Een andere oplossing is er volgens de studenten niet: 'Elk alternatief loopt uit op zelfmoord'. Iedereen moet zich dan ook maar schikken in de nieuwe aanpak. De academische staf kan wellicht meer tijd vrij maken voor commerciële taken, als er nieuwe onderwijsmethoden worden ingevoerd. 'Studenten hoeven niet persé in een kollegezaal te zitten,' zo suggereren de studenten, onderverwijzing naar het lange afstandsonderwijs van de Open Universiteit.

Len Cornwall, president van de studentenvereniging in Salford, plaatst maar één kanttekening bij de ook door hem enthousiast bepleite privatisering: hij is bang dat initiatieven, zoals die van Salford, door de regering Thatcher worden aangegrepen om steeds minder geld aan het hoger onderwijs uit te geven. Is Salford daarom ook extra gepakt? Cornwall: 'Nee, ik ben er van overtuigd dat dat niet de reden is geweest. Toen de bezuinigingen werden afgekondigd had Salford nog nauwelijks alternatieve inkomstenbronnen'.

De wervende activiteiten van Salford hebben weliswaar een groeiende geldstroom vanuit het bedrijfsleven opgeleverd, maar bij lange na niet genoeg om de hele universiteit draaiende te houden. Salford ontkomt er niet aan harde maatregelen te treffen om financieel rond te komen. Zo wordt er al over gesproken om één van de grootste en jongste, maar ook duurste torenflats op de campus weer af te breken. In de senior common room nuttigen de stafleden een pilsje voor de lunch in de zekerheid dat één op de drie het volgend jaar niet uit zal dienen.

'Ik ben blij met de bijdragen van Salford aan het opvijzelen van de Britse industrie', zei Margareth Thatcher vorig

jaar bij de opening van het nieuwe hoofdkwartier van het industrieel centrum. Misschien dacht ze dat Salford op haar beurt zoveel verdient aan het bedrijfsleven dat de bezuinigingen wel gedragen kunnen worden.' Voorlichter Beatty over deze veronderstelling (ironisch): 'Wat zou dat een rot streek zijn'.

Lin Tabak
Simon Kooistra

Voor Algemene- Wetenschappelijke Boeken

**BOEKHANDEL
Bergmans**

Nieuwstraat 9 - 6211 CR Maastricht

* Nieuw in ons assortiment:

Een grote collectie
**JURIDISCHE
BOEKEN**

NBBS reizen

goedkoopste retourvluchten naar o.a.

Lissabon	435.-
Faro	446.-
Malaga	447.-
Corfu	502.-
Athene	519.-
New York B	765.-
Chicago B	1190.-
Los Angeles B	1350.-
Colombo	1200.-
Bangkok	1500.-
Mexico City	1775.-
Rio de Janeiro	2350.-
Tokyo	2350.-
Sydney B	2736.-

B = vertrek Brussel

„vanaf prijzen“

aktie, cultuur & strand, o.a.

Lloret de Mar
17 dgn half pension, per bus v.a. — 519.-

Dordogne
14 dgn riviertocht — 590.-

Corfu
15 dgn hotel logies & ontbijt v.a. — 950.-

Nederland
12 dgn zweefvliegen — 975.-

Joegoslavië
15 dgn zeezeilen v.a. — 1269.-

Israël
15 dgn kamperen per bus v.a. — 1389.-

Egypte
15 dgn Nijzeilen — 1749.-

maar ook goedkope betrouwbare
camping-busreizen, de goedkoopste treinen
(t/m 25 jr.), korte stedentrips etc.

inlichtingen 071 - 145757
of bij één van de 28 NBBS Reiswinkels.

**NBBS reizen:
eenvoudig weg
voor iedereen**

Derde promotie hartkleppenonderzoek

Nieuwe gegevens over beweging hartklepdelen

Met het promotie-onderzoek van ir. Rob van Renterghem is een nieuwe stap voorwaarts gezet in het fundamentele inzicht in de werking aortaklep. Het is Van Renterghem gelukt om nieuwe informatie te verkrijgen over de beweging van diverse klepdelen gedurende de hartcyclus.

Hij voerde zijn promotie-onderzoek uit aan de THE en aan de Rijksuniversiteit Limburg (RL). De 29-jarige Rob van Renterghem is op vrijdag 11 februari gepromoveerd tot doctor in de geneeskunde aan de RL op zijn proefschrift met de titel: 'Aortic valve geometry during the cardiac cycle'. Promotoren prof. dr. Rob Reneman, hoogleraar fysiologie aan de RL en prof. dr. Piet Venstra hoogleraar mechanische technologie en werkplaatstechniek aan de THE.

Ir Rob van Renterghem is vanaf augustus '78 tot eind vorig jaar werkzaam geweest in het kader van een samenwerkingsverband tussen de RL en de THE op het project hartklepprothesen. Dit is de derde promotie in dit onderzoekgebied.

In de samenwerking RL-THE kwam het onderzoek naar hartklepprothesen in 1975 tot ontwikkeling. De klinische probleemstelling betreft de vraag naar betere ontwerpen en implantatiemethoden voor vliesklepprothesen. Bij het nadenken hierover bleek een meer fundamenteel inzicht in het functioneren van de natuurlijke aortaklep noodzakelijk. Dit inzicht heeft geleid tot het zoeken naar betere specificaties voor het ontwerpen van deze prothesen.

Interafdelingsproject

Het onderzoek nam een grote vlucht. Een sterke drijvende kracht werd de daadwerkelijke samenwerking tussen natuurwetenschappelijke technologische en medische discipline alsmede de toegankelijkheid van uiteenlopende experimentele faciliteiten binnen de Technische Hogeschool en de Rijksuniversiteit. Hierbij werd veel zorg besteed aan de projectleiding voor dit multidisciplinaire veld van onderzoek. Binnen de TH werd dit onderzoek geformaliseerd in het interafdelingsproject 'Hartklepprothesen', waarin de afdeling Werktuigbouwkunde, Natuurkunde en Elektrotechniek samenwerken. Mede via de centrale beleidsruimte gaf de THE zijn steun aan dit project. Daarnaast hebben de besturen van beide instellingen in regelmatig onderling overleg zorg gedragen voor de nodige personele en materiële middelen.

Aortaklep

De hydrodynamica vormde de eerste invalshoek in het onderzoek. Hierbij werd, zowel in modelstudies als bij dierexperimenten, de interactie onderzocht tussen de bewegingen van de klepvlies en de pulserende bloedstroming in de aorta. Dit heeft ondermeer geleid tot

een film over het functioneren van de natuurlijke aortaklep bij honden. Dit deel werd uitgevoerd door de fysisus Anton van Steenhoven. In 1979 promoveerde hij op het proefschrift: 'The closing behaviour of the aortic valve'. Vanaf die tijd is r. ir. Van Steenhoven in dienst van de THE.

Bouw van de klep

Een tweede tak van het onderzoek was gericht op de bouw van (onderdelen van) de klep. Hierbij werd inzicht verkregen in de mechanische spanningen in de vliezen en de wijze waarop de geometrieën en materiaaleigenschappen van de klepvlies en de ophanging hiervan in de aorta deze spanningen beïnvloeden. Tevens werd samen met de Katholieke Universiteit Nijmegen een uitgebreid histologisch onderzoek van de aortaklep uitgevoerd. Fons Sauren (werktuigkundig ingenieur) promoveerde in 1981 op dit deelonderzoek 'The mechanical behaviour of the aortic valve'. Ook dr. ir. Sauren werkt nu op de THE.

Stap voorwaarts

Het promotie-onderzoek van Rob van Renterghem (elektrotechnisch ingenieur) richtte zich op de bestudering van geometrieveranderingen van de natuurlijke aortaklep gedurende de hartcyclus in relatie tot de bloeddrukveranderingen en de pulserende bloedstroming bij de klep. Deze geometrieveranderingen zijn gemeten in hartkleppen van honden. Daartoe is eerst speciale meetapparatuur ontwikkeld. Vervolgens zijn de benodigde open-hart chirurgische technieken eigen gemaakt. Voor de verwerking en interpretatie van de meetgegevens is een uitgebreid dataverwerkings-systeem opgezet.

Nieuwe inzichten

Dit gehele veld van onderzoek heeft geleid tot nieuwe inzichten in de werking van de aortaklep en daarop gebaseerd nieuwe ontwerpspecificaties. Vanaf 1980 is de onderzoekaandacht meer specifiek gericht op de ontwerpproblematiek van hartklepprothesen. Dit gebeurt in het kader van het (tweede) ZWO-project 'Ontwerp van vliesklepprothesen' toegekend via de stichting voor de technische wetenschappen (STW) waarop een werktuigkundig ingenieur en chemisch HTS-ingenieur werkzaam zijn. Voor de klinische aspecten van de ontwerpproblematiek is de samenwerking op dit project uitgebreid met deskundigen op het gebied van cardiochirurgie van de RU Leiden. Gestreefd wordt naar een afronding van dit onderzoek over drie jaar.

Nieuw project

De vruchtbare samenwerking tussen THE en RL wordt verder voortgezet in het nieuwe project 'Atherosclerose' (aderverkalking). Dit project, gestart in 1981 en momenteel bemand met twee promovendi, richt zich op de beschrijving van de stromingspatronen achter een vernauwing van de halslagader. Daartoe worden op de THE modelstudies en numerieke analyses verricht, terwijl de RL kennis inbrengt met betrekking tot de pathofysiologie op dit onderwerp en onderzoek hierop via het levende dier.

De Eindhovenenaar Rob van Renterghem slaagde in '70 voor zijn HBS-b (Jorislyceum Eindhoven) en ging toen elektrotechniek studeren aan de THE. In '78 sloot hij die studie af met de ir.-bul. Na vier maanden als wetenschappelijk assistent bij de afd. W (THE) gewerkt te hebben startte Rob op 1 augustus '78 met zijn promotie-onderzoek.

De onderzoekingen staat uitvoerig beschreven in het 165-pagina's tellende proefschrift. De promovendus heeft zich niet alleen over de problematiek van de hartklep gebogen. Als 'studentikoze' stelling poneert Rob van Renterghem: 'Veel vergaderingen kunnen korter duren wanneer het doel ervan vooraf duidelijk geformuleerd wordt en de gespreksvoering op dit doel gericht blijft'.

Vanaf 1 januari jl. is Van Renterghem in dienst van de RU Nijmegen waar hij wetenschappelijk medewerker is bij de afdeling kindercardiologie.

Cees van Keulen / TH-berichten

LENEN, SPAREN, VERZEKEREN. U KUNT ER OVERAL VOOR TERECHT. MAAR WAAR VINDT U HET GOEDE ADRES.

Informatie.

Voor verdere informatie kunt u terecht bij al onze kantoren of kunt u bellen ☎ 043-84 12 22. tst. 500.

Folders kunt u aanvragen met de antwoordcoupon.

Opsturen in envelop zonder postzegel naar: Spaarbank Limburg, Afd. Marketing, Antwoordnummer 20, 6200 VB Maastricht.

Coupon: Ja, graag hoor ik meer van Uw bank over

☐ Persoonlijke leningen	☐ Doorlopend krediet
☐ Spaarvormen	☐ Hypotheken
☐ Verzekeringen	☐ bankgiro

Naam

Adres

Woonplaats

Tel.

Bij Spaarbank Limburg kun je veel meer dan alleen maar sparen.

Je kunt er voor alle bankzaken terecht.

Van geld wisselen voor je vakantie tot iets ingewikkelds als de financiering van je huis, of van de zaak die je gaat beginnen, alleen of samen met een ander.

Of studiefinanciering en studentenverzekeringen.

Dat we bepaalde dingen niet doen en zoveel andere juist wel, ligt ook aan de opzet van onze bank. Wij zijn een stichting.

De winst die we maken, stoppen we o.a. in het verbeteren van onze service.

Daardoor beschikken we over een compleet dienstenpakket en een uitgebreid kantorennet. Onze leentarieven behoren tot de laagste van het land en onze spaarrentes liegen er niet om. Bovendien kun je buiten Limburg geld opnemen bij alle Spaarbanken met een .

En zelfs op zaterdag kun je terecht bij ons kantoor in Vroom en Dreesmann te Maastricht.

Al hebben we onze eigen ideeën over bankieren, er zal vrijwel geen bankdienst zijn die we niet verlenen.

Vandaar dat velen bewust voor onze Spaarbank kiezen.

 spaarbank limburg

Prof. Bosman in inaugurele rede:

'Wetenschappelijke basis van geneeskunde-studie dreigt te smal te worden.'

Noch het Maastrichtse systeem noch de meer conventionele opleidingen geven voldoende ruimte voor datgene wat in de opleiding tot arts thuishoort: wetenschappelijke vorming, in de zin van het zich eigen maken van een wetenschappelijke aanpak.

Dat zei de hoogleraar Pathologie, prof. dr. F. Bosman op vrijdag 25 februari in zijn inaugurele rede aan de RL die getiteld was: 'Tussen kunst en wetenschap'. Volgens de hoogleraar dreigt de wetenschappelijke basis van de studie in de geneeskunde aan de Nederlandse universiteiten bedenkelijk smal te worden. Aan de conventionele opleidingen worden de studenten volgens hem overspoeld met feitenkennis die gefragmenteerd wordt geëxamineerd waardoor geen dwarsverbanden worden gelegd. In het Maastrichtse systeem waarin de studenten een zekere mate van vrijheid hebben de inhoud van hun studie te bepalen, ligt tengevolge van de belangstelling van de meeste geneeskundestudenten de nadruk op de praktijk.

Onvermogen

De constatering dat het medisch basisonderwijs en de geneeskundige praktijk niet goed op elkaar aansluiten hoeft zijns inziens niet (alleen) verklaard te worden uit een tekortschieten van de huidige opleidingen in het voorbereiden van artsen op de problemen waar ze later in hun beroep mee te maken krijgen. De verklaring kan ook heel goed gevonden worden bij het onvermogen van de artsen om met het in de opleiding aangeboden te werken. De remedie ligt volgens Bosman niet bij het overbenaadrukken van de praktijk – waardoor de opleiding tot arts wordt gereduceerd tot alleen beroepsopleiding – maar op intensivering van de wetenschappelijke vorming. Een van de redenen waarom wetenschappelijke vorming in de opleiding van belang is, is de voortgang van het medisch onderzoek, waarin de arts-onderzoeker een centrale rol behoort te spelen.

Brugfunctie

De studie geneeskunde beweegt zich tussen wetenschappelijke vorming en prak-

tische scholing. Bosmans vakgebied, de pathologie, speelt zich eveneens af tussen medische wetenschap en geneeskundige praktijk. In zijn rede laat Bosman zien dat dit vakgebied daartussen een brugfunctie vervult. Pathologie legt de relatie tussen ziekteverschijnselen – de praktijk – en veranderingen in weefsels en lichaamsvloeistoffen, waarbij gebruik wordt gemaakt van wetenschappelijke onderzoeksmethoden en -technieken. Het pathologisch onderzoek is geen doel op zichzelf, maar gericht op

verbetering van diagnostiek en behandeling van patiënten. In dit opzicht is de patholoog evenveel geneesheer als wetenschappelijk onderzoeker.

Het vakgebied pathologie bergt ook in zichzelf die twee elementen: geneeskunst en wetenschap. De beoordeling van een weefselpreparaat bijvoorbeeld vereist een bepaalde vaardigheid die ten dele is gebaseerd op wetenschappelijke analyse doch evenzeer stoelt op ervaring. Lang niet alle kenmerken op grond waarvan een diagnose wordt gesteld zijn in maat en getal te vangen. Het streven is echter gericht op objectieerbare en eenduidige criteria, op verwetenschappelijking.

Dienst Voorlichting

RL dankt op 11 maart Pais en Thung

De Rijksuniversiteit Limburg zal op vrijdag 11 maart haar erkentelijkheid betuigen jegens de oud-minister van Onderwijs en Wetenschappen, dr. A. Pais en prof. dr. P.J. Thung. Beiden hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de uitbouw van de RL.

De heer Pais wordt, zoals bekend, bedacht met een portret in brons dat is vervaardigd door de beeldhouwer, Arthur Spronken. (Het portret wordt op 11 maart onthuld.)

Dr. A. Pais

Het is mede dankzij het persoonlijk optreden van Pais als minister van O en W dat de Algemene Faculteit in september 1980 van start is kunnen gaan met Sociale Gezondheidskunde en in 1982 met Nederlands Recht. Ook heeft de oud-

minister zich ervoor ingespannen dat er een studierichting Economie komt, terwijl hij het besluit nam om in Maastricht het Rijksinstituut voor opleiding tot vertaler te vestigen dat samenwerkt met de RL.

Tanspenning

Prof. dr. Thung zal tijdens dezelfde gelegenheid de dr. J.G.H. Tanspenning van de RL krijgen uitgereikt. Met instemming van de Rijksuniversiteit Leiden waaraan hij is verbonden was prof. Thung sinds 1977 betrokken bij de ontwikkeling van de studierichting Sociale Gezondheidskunde aan de RL.

In 1979 nam hij zitting in het voorlopig faculteitsbestuur van de AF. Als zodanig bleef hij bijdragen aan de verdere invulling van Sociale Gezondheidskunde. In 1980 werd hij voorzitter van de 'Voorbereidingscommissie Juridische Studierichting Rijksuniversiteit Limburg', terwijl hij bovendien deel uitmaakte van de 'Commissie Uitbouw RL' die is belast met de voorbereiding van ontwikkelingsplannen van de RL. Bovendien had prof. Thung zitting in de Werkgroep Economie die als klankbord fungeert voor de bouwdekaan Economische Wetenschappen. Hij is ook nog mede-ontwerper van de Schets Wijsbegeerte en trad daarvoor op als woordvoerder van de RL bij het deelopleg van de Taakverdelingscommissie (TVC).

Dienst Voorlichting

'N PAAR STELLINGEN VAN DE MEEST GEPROMOVEERDE DRUKKER

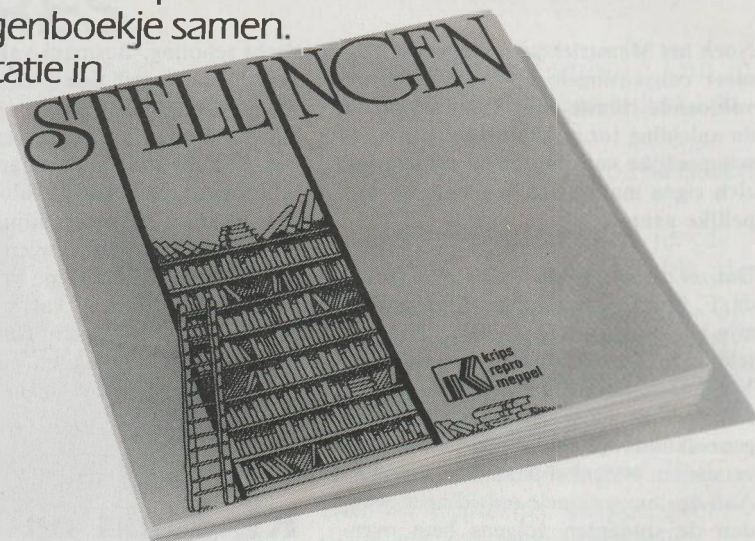
Krips Repro – drukker van de meeste proefschriften in Nederland – stelde een aardig stellingenboekje samen.

U ontvangt het als u uw dissertatie in productie geeft bij Krips Repro.

Bel voor informatie Greta Schoelink.

Kaapweg 6, 7944 HV Meppel
Postbus 106, 7940 AC Meppel
telefoon 05220-53731

16

SERVAAS BOEKHANDEL

Vrijthof 29 Maastricht

tel. 043-50054 / 18704

- medische - juridische -
- sociale wetenschappen
- literatuur kunst poëzie

de academische boekhandel van maastricht

Bureau Onderwijs FdG

Voortgangstoets

De eerstvolgende voortgangstoets van de Faculteit der Geneeskunde wordt afgenomen op **VRIJDAG 11 MAART 1983** van (eksakt) 09.00 uur tot (uiterlijk) 13.00 uur.

De verdeling van de jaargroepen over de diverse lokaties is als volgt:

- 1e Jaars: Sporthal De Heeg, Roserije 500, Maastricht.
- 2e Jaars: Sporthal De Heeg, Roserije 500, Maastricht.
- 3e Jaars: Sporthal De Heeg, Roserije 500, Maastricht.
- 4e Jaars: Kleine Comedie, Tongersestraat, Maastricht.
- 5e Jaars: Berchmansociëteit, Bredestraat 19, Maastricht.
- 6e Jaars: Buurtcentrum 'De Boeckel' (nabij sporthal De Heeg), Roserije 410, Maastricht.

Algemeen

Workshop 'mannenstudies'

Wij hebben de indruk dat steeds meer mannen zich de laatste tijd bezighouden met het verrichten van onderzoek, het schrijven van scripties e.d. over mannen, mannelijkheid, man-vrouw en man-man relaties.

Wij willen eind 1983 / begin 1984 een workshop organiseren, waarschijnlijk in Amsterdam, om

– te komen tot een inventarisatie en uitseling van datgene waar mannen op genoemde terreinen mee bezig zijn;

– te bekijken in hoeverre deze bezigheden een bijdrage zouden kunnen leveren aan het ontwikkelen van een strategie van 'de mannenbeweging'.

Mannen die zich op één of andere manier met genoemde onderwerpen bezighouden en die in principe belangstelling hebben voor zo'n workshop, worden verzocht om contact op te nemen met

Bert van Herk

Vrolikstraat, 339 hs 1092 TA Amsterdam
tel. 020 - 659986

of met

Aad de Waal

Kloveniersburgwal 19, 1011 JT Amsterdam
tel. 020 - 220895

R.K. Studentenpastoraat

De studentenaalmoezener F. Però Silva is te bereiken op het kantoor van het R.K. Studentenpastoraat, Boschstraat 101, 6211 AW Maastricht. Tel. 043 - 11126. Eventueel is hij ook te bereiken op zijn privé-adres: Prins Bisschopsingel 9, 6212 AA Maastricht. Tel. 043 - 16169.

Niet Universitaire Geneeswijzen

De NUG is nu bezig met het thema **Manuele Therapie Geneeskunde**; hierbinnen zijn twee stromingen te onderscheiden: methode Eindhoven en de methode Utrecht, v.d. Bijl.

Op 7 maart zal er een lezing gehouden worden door Eugene Lansbergen (3 jaars student Medische faculteit) over medische astrologie, in het kader van het onderwijsblok in de medische astrologie.

Titel: Astrologie, wiskunde van het leven?

Inleiding in de astrologie en haar toepassingen in de medische wetenschap.

De lezing wordt gehouden in de aula van het hoofdgebouw van de RL, Tongersestraat 53.

aanvang 19.30 uur

entree: vrije bijdrage

Alle belangstellenden zijn hartelijk welkom.

Internationaal seminar

In maart 1983 wordt in Bucaco in Portugal een internationaal seminar gehouden, dat uit twee delen bestaat:

16-22 maart: Seminar International de Yoga et de Psychologie appliqué. Er is een dagprogramma georganiseerd met uiteenlopende activiteiten zoals lezingen, yoga-practica en discussies.

24-27 maart: Premier Congres International de Triologie Analytique. Psychoanalyse integrale, met als thema 'The era of Consciousness'. Er zijn lezingen, workshops en groepstherapieën georganiseerd.

Voor verdere informatie kun je terecht bij de NUG (pieper 13).

Omgaan met kleuren

Vanuit het Therapeuticum Raphaël, Centrum voor antroposofische geneeskunde, worden er cursussen georganiseerd op het kunstzinnig vlak, als sociale hygiëne. De hier volgende cursussen hebben betrekking op het schilderen en wel de nat-op-nat-methode.

Er zijn twee cursussen:

I. Zes dinsdagavonden, gestart op 22 februari jl.

II. Zes donderdagavonden, gestart op 24 februari jl.

De cursussen staan onder leiding van Alda Kirkels en Margo Schijns, beide kunstzinnig therapeuten. De avonden beginnen 20.00 tot ca. 22.00 à 22.15 uur. De kosten zijn f 12,50 per keer. Plaats: Therapeuticum, Oeverwal 2 Maastricht, tel. 043-11771.

Alternatieve geneesmiddelen uit het ziekenfonds??

Het ziekenfonds is voor vele mensen een verplichte verzekering. Helaas hebben deze patiënten geen invloed op het verstrekingspakket. Vandaar nog steeds geen 'alternatieve' geneesmiddelen en -wijzen in het ziekenfondspakket.

Toch is dat niet helemaal zo. Sommige 'alternatieve' geneesmiddelen worden vergoed, indien tenminste op recept van de huisarts.

Najaar 1982 zijn er verschillende van deze toch al beperkte lijst geschrapt. Nu is het de bedoeling het restant te schrappen, dus o.a. homeopathische en antroposofische geneesmiddelen. Een maatregel die natuurlijk financieel op de langere termijn alleen nadelig is. Kortom een niet te accepteren situatie, die krachtig verzet vereist.

De Patiëntenvereniging ter bevordering van de Antroposofische geneeskunst is met een handtekeningactie begonnen. Halverwege maart moeten deze lijsten getourneerd worden. Graag je steun!

De handtekeninglijst hangt in de hal van het hoofdgebouw en hebben verschillende NUG-ers bij zich.

Natuurlijk een actie die de NUG ondersteunt!

Egbert van Wijk, voorzitter.

Aktiviteitenagenda

Donderdag 10 maart

Promotie, ds. W.R.M. Dassen
16.00 uur, Aula

Vrijdag 18 maart

Promotie, drs. J.M.A. van Engelshoven
16.00 uur, Aula

Vrijdag 25 maart

Inaugurale rede, prof. dr. Tj. de Boorder
16.00 uur, Aula

Studium Generale

Ook de maand maart staat het Studium Generaleprogramma nog grotendeels in het teken van de cyclus over seksualiteit. De avonden vinden plaats in de Aula van de RL, Tongersestraat 53. De toegang is gratis. Aanvang: 20.00 uur.

Donderdag 10 maart

Thema avond: De seksualiteit van mensen in (gesloten) inrichtingen.

Dinsdag 15 maart

De seksualiteit van lichamelijk gehandicapten. Film: Behinderte Liebe.

Woensdag 16 maart

De seksualiteit van lichamelijk gehandicapten. Film: Come Back.

Donderdag 17 maart

De seksualiteit van lichamelijke gehandicapten. Forumdebat met lichamelijk gehandicapten en hulpverleners.

Filmcyclus Latijns-Amerika

In samenwerking met het Filmhuis Maastricht organiseert het Komitee Latijns-Amerika Maastricht deze maand een Latijns-Amerikaanse filmcyclus. In het Komitee Latijns-Amerika Maastricht werken samen: het Chili-, Uruguay-, El Salvador-, Nicaragua- en Guatamalakomitee. Het 'KLAM' wil enerzijds zichzelf informeren over de situatie in Latijns-Amerika om daardoor meer inzicht te krijgen in de problematiek aldaar. In de loop der tijd zijn we tot het inzicht gekomen dat de meest effectieve steun verleend moet worden aan het volksverzet in Latijns-Amerika. Het verzet dat strijd tegen de dictatuur waarin een klein groepje mensen de macht in handen heeft en het grootste deel van de bevolking uitgebuit wordt en in armoede leeft. Gezondheidszorg, onderwijs, kerk en de media zijn meestal niet gericht op of bereikbaar voor het volk. Anderzijds wil het KLAM de bevolking in Maastricht informatie geven over de situatie in Latijns-Amerika, acties voeren om geld in te zamelen en proberen de meningsvorming over Latijns-Amerika te beïnvloeden.

Om de mensen in Maastricht enerzijds meer inzicht te geven in de situatie in Latijns-Amerika en om anderzijds geld bijeen te krijgen voor het verzet, hebben we de afgelopen jaren diverse acties gehouden, zoals manifestaties ter herdenking van de moord op Allende, demonstraties n.a.v. de moord op vier Nederlandse journalisten in El Salvador, een filmcyclus met thema's over de rol van de kerk, de pers, het verzet en het optreden van de V.S. in Latijns-Amerika.

Door middel van de nu georganiseerde filmcyclus willen wij de problematiek van Latijns-Amerika weer eens opnieuw onder de aandacht brengen. Tijdens de filmavonden zullen er mensen aanwezig zijn die kunnen ingaan op eventuele vragen en discussies.

(Emmie Opdebeke en Marlies Mullenders van het Komitee Latijns-Amerika Maastricht.)

Het programma wordt de komende nummers opgenomen in de culturele agenda op pagina 19

Los Olvidados

Vroege film van Luis Buñuel in het Filmhuis

De Spaanse cineast Luis Buñuel week vóór de oorlog naar de Verenigde Staten uit. Hij nam er deel aan anti-Nazi filmprojecten als sounddubber. Uiteindelijk trad hij als producer in dienst van Warner Brothers, waar hij na enkele commercieel succesvolle maar artistiek minder belangwekkende films in 1950 de kans kreeg om een eigen project te realiseren. Dat werd 'Los Olvidados' uit 1950.

'Los Olvidados' is voor het grootste deel gesitueerd op en rond een marktplein, ergens in de buitenwijken van Mexico City.

Daar hangen allerlei karakteristieke figuren rond, die afwisselend in beeld komen. In het begin lijkt die markt niet meer dan een ratje toe van mensen, een bijna Middeleeuws decor van het leven op aarde. Maar langzaam weekt Buñuel uit de menigte drie jongens los: 'Wijde Ogen' is door zijn vader verstoten – iets wat kennelijk vaker voorkomt onder kinderen van arme Mexicaanse families – en huilt, terwijl hij hoopt op de terugkeer van zijn vader. 'Jaibo', een wees, is een bedrieger, die van plan is een blinde bedelaar van zijn have te beroven. 'Pedro' tenslotte is vriendelijk van natuur en raakt bevriend met 'Wijde Ogen'. Maar hij staat onder invloed van 'Jaibo' en helpt hem uiteindelijk een moord te begaan.

Alle drie de jongens hebben één overeenkomst: Ze zijn door hun vaders in de steek gelaten en belanden daardoor in een ongeregementeerde situatie. Buñuel's doel is klaarblijkelijk, de emoties te verklaren die daaruit voortvloeien. Waren eerdere films van hem een pleidooi voor anarchie, wanorde, irrationaliteit; met 'Los Olvidados' lijkt Buñuel het roer om te gooien: Hij vraagt bijna om een sterke autoriteit, een strenge vaderfiguur, een paternalistisch leider. Toch is de oplossing van het probleem van de jongens niet zo simpel: De vaderfiguren die zich in 'Los Olvidados' over hen ontfermen lopen over van hypocrisie: De blinde bedelaar bijvoorbeeld lijkt eerst een zelig iemand, maar ontpopt zich later als een monsterlijk cynicus die vindt dat kinderen voor hun geboorte gedood moeten worden. 'Los Olvidados' is Buñuel's knipoog naar het neo-realisme, de stroming die na de Tweede Wereldoorlog zo lang de Italiaanse cinema zou beheersen en zoveel grote filmers zou opleveren. Toch is het geen typische film in die stijl. Buñuel zei er zelf over: 'De neo-realistische werkelijkheid is incompleet, officieel en fantasieloos. Daarom heb ik gezocht naar de dichtvorm, het mystieke dat de realiteit aanvult en complementeert'. 'Los Olvidados' is het geslaagde uitvloeisel

daarvan. De film wordt tussen 10 en 13 maart in het Maastrichtse Filmhuis vertoont.

J.M.

De winter door

Met **'Adèle's keus'** is Adèle Bloemendaal een nieuwe weg in haar artistieke loopbaan ingeslagen. Ze heeft bewust het imago van de ruwhartige volks- en typetjes-vrouw van zich afgegooid, en koos met haar eerste soloproject voor een meer integere aanpak. In monologen en liedjes belicht ze de verschillende (on)menselijke trekken van onze tijd. Soms mild, soms badinerend en scherp. Een programma van lachen, huilen, paniek en ellende. De verbindende teksten schreef Adèle zelf, de liedjes zijn van o.a. Hans Dorrestijn, Jan Boerstool, Willem Wilminck, Drs. P. en Bertold Brecht. Frans Ehlhart begeleidt haar op piano en synthesizers. (Stadsschouwburg, 6 maart)

'Het epos van koning Gilgamesh' (Stadsschouwburg, 8 maart) is alweer de vierde productie van het

internationaal theatergezelschap van de Derde Wereld **'Tiedrie'**. Tot nog toe zette 'Tiedrie' uitsluitend werken van moderne Derde-Wereld schrijvers op haar repertoire. Met 'Gilgamesh' is daarvan afgeweken. Het is een oer-oud Babylonisch verhaal dat men beschouwt als de oudst bekende tekst binnen de Westerse beschaving. De Bijbel heeft verschillende passages eraan ontleend. 'Tiedrie' bewerkte 'Het epos van Gilgamesh' tot een experimenteel theaterstuk, waarin parallelen getrokken worden naar despoten als Moboetoe, Amin en Bokasa, waarmee Afrikaanse landen in de twintigste eeuw te maken kregen. Zonder dialogen, maar in twintig korte scènes beelden de acteurs de zoektocht van koning Gilgamesh naar het eeuwige leven uit.

Freek de Jonge blijft de meest controversiële en productiefste figuur binnen de Nederlandse theaterwereld. Na het verscheiden van Neerlands Hoop besloot hij alleen door te gaan, en dat leverde in drie jaar tijd evenzoveel One-man-shows op: 'De Komiek', 'De Tragiek' en 'De Mars'. Werkstukken die het publiek heen en weer slingeren tussen schokkende sketches, uithalen naar links en rechts, goedkope visuele moppen en diepzinnige en filosofische bespiegelingen. Sommigen noemen het geniale shows, anderen schunnige banaliteiten, maar Freek de Jonge staat alweer met een nieuwe theaterproductie klaar: **'De Mythe'**, die ergens in het voorjaar in première zal gaan. Daaraan voorafgaand vinden er 11 en 12 maart twee try-outs plaats in Maastrichtse schouwburg. De klassieke muziek niet 'dood' hoeft te zijn, bewijst de kameropera **'De gans'** (13 maart, stadsschouwburg), die in opdracht van CRM vorig jaar gecomponeerd werd door **Kees Olthuis** naar een kritisch allegorisch sprookje van Jean Paul Franssens. In 'De gans' sluiten een vader en een moeder, die vinden dat je veel moet eten om lekker dik en mooi te worden, hun zoon op een gouden kooi. Daarin kan hij rustig zitten en dik worden. Elke dag geven ze het ventje een grote vette gans te eten. Ze kijken met voldoening toe hoe hun kind al dikker en dikker wordt. Uiteindelijk vindt de jongen het welletjes en weigert hij nog meer ganzen te eten. De ouders raken buiten zinnen en besluiten hun ondankbare zoon zelf op te eten. Kees Olthuis schreef 'De gans' voor twee violen, altviool, cello, contra-

bas, fluit, hobo, klarinet, fagot, hoorn, trompet, slagwerk, trombone, piano en verder mezzo-sopraan, bariton en bas. De muzikale leiding is in handen van – in Limburg genoegzaam bekend – Lucas Vis.

AGENDA

Stadsschouwburg

Zondag 6 maart om 20.00 uur: 'Adèle's Keus' door Adèle Bloemendaal.

Dinsdag 8 maart om 20.00 uur 'Het epos van koning Gilgamesh' door de theatergroep 'Tiedrie'.

Woensdag 9 maart om 20.00 uur: 'De rode herberg' door toneelgroep 'De Appel'.

Vrijdag 11 en zaterdag 12 maart om 20.00 uur: 'De Mythe' door Freek de Jonge.

Zondag 13 maart om 20.00 uur: De Nederlandse Opera Stichting met 'De Gans' en andere werken.

Dinsdag 15 maart om 20.00 uur: 'De tijger en andere verhalen'. Solotooneel door Jan Declair.

Donderdag 17 en vrijdag 18 maart om 20.00 uur: 'Fien', de nieuwe musical met Jasperina de Jong.

6, 9, 16 en 17 maart om 12.30: Lunchpauzeconcerten.

Staargebouw

Zondag 13 maart om 12.00 uur: Het Limburgs Symfonie Orkest o.l.v. Salvador Mas. Soliste: Edith Volckaert op viool.

Zaterdag 19 maart om 20.00 uur: Het Limburgs Symfonie Orkest o.l.v. Salvador Mas in de serie 'klassiek romantische concerten'.

Filmhuis Maastricht

Donderdag 10 tot en met zondag 13 maart om 20.00 uur: 'Los olvidados' van Luis Buñuel. Om 22.30 uur: 'Het dak van de Walvis' van Raoul Ruiz.

Maandag 14 en dinsdag 15 maart om 20.00 uur: 'Fuera de aqui' van Jorge Sanjines. Om 22.30 uur: 'La viuda de montiel'.

Over SM, drollen en kutten

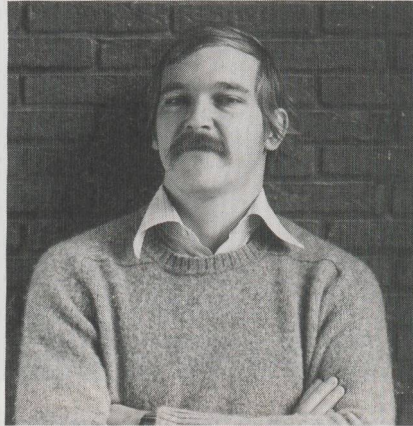
Mevrouw Betty Paërl begint zo langzamerhand nationale faam te verwerven. U kent haar nog niet? Dan zou het zeker aanbeveling verdienen ras de redactie van het UvA-blad *Folia Civitatis* te bellen en om een afdruk te vragen van het artikel 'De Honderd Voordelen Van Een Kut' waarin Boudewijn Büch Betty openhartig aanhoort. Of U zou naar de AV-ruimten op ons Studielandschap kunnen stappen om daar de videoregistratie van het seksualiteitforum van Studium Generale (1982) te bestuderen: ook daar trad Betty, gehuld in sensueel zwart glimmend catsuit, omhangen met touwen, zweepen en boeien, op. Een markante persoonlijkheid, deze ex-transsexuele, lesbische SM-vrouw, die – volgens Büch – de joodse homofiele neger in de schaduw stelt. Tegen die opmerking waagt Paërl zich te verzetten, en terecht, aldus onze in perversiteiten gespecialiseerde medewerkster. Want hoe bijzonder is tegenwoordig een lesbische sadomasochiste nog?

Voor Amsterdamse studenten bijzonder genoeg om te ageren tegen het programma 'Sexuele Variaties' van Paërl, waarin zij propaganda maakt voor SM. Volgens de studenten behoort ze tot een rechtse minderheid die gewelddadigheid bevordert en legitimeert. Zó zout hebben we het nog nooit gegeten! Integendeel, en ook daarin is ons perverse redactielid het met Paërl eens: SM geschiedt op basis van absolute vrijwilligheid. Betty: *Als partners iets beiden willen dan mag dat. Als de één een drol op de ander wil leggen, laat ze dat doen!*

Hiepotese sjekke

In een dissertatie over hartfuncties moet je je eigen hart ook mee laten spreken. Dat moet de gedachten-gang zijn geweest van Pim Dassen, fanatiek Maastrichtenaar, die op 10 maart promoveert op het proefschrift "A Mathematical Model To Study Reentrant Cardiac Arrhythmias". Op het eerste gezicht ziet het boek er erg harteloos uit: weinig tekst en voor de rest alleen maar tabellen en formules. Kennis van wiskunde en computertaal is niet eens voldoende om het werk te begrij-

pen, je moet ook de Engelse taal machtig zijn. Wie noch wiskundig is onderlegd, noch het Engels beheerst, moet het doen met een Nederlandse samenvatting. Maar ook daar komt de leek of de doorsnee hartpatiënt, die aan zelfmedicatie

Pim Dassen

wil doen, niet erg ver. Want de studie beschrijft "een wiskundig model van het geleidingssysteem van het hart. Met behulp van dit model is het mogelijk de tachycardieën op basis van reentry te simuleren. Zo kan de onderzoeker hypothesen toetsen over het mechanisme van tachycardieën, zoals die zijn opgewekt tijdens invasief electrofysiologisch onderzoek bij patiënten met reentry tachycardieën".

Hoe vertel ik dat nou aan mijn opa, die ook wel eens last heeft van hart-ritmestoornissen? Heel eenvoudig: op een druilerige zondagmiddag, als opa zich verdeelt, omdat MVV liever op zaterdagavond speelt, neem je het boekje onder je arm mee naar de bejaardenflat. Onder het genot van een stukje 'keersevlaai met sjtriepkes' lees je voor: "Dit beukske eksplikeert un wiskundig medel vaan ut hart. Met behölep vaan dit medel is ut meugelik um tachycardieën op basis van reentry te simulere. Aoch is ut meugelik de oetwerreking vaan vreuger kaomende hartsleeg en medikamente op dees tachycardieën noa te kieke. Zoe kin den onderzeuker hiepotese sjekke euver ut mekaniëk vaan tachycardieën, wie die weure opgewek bei inwendig elektrofiesiologies onderzeuk bij luij met reentrytachycardieën".

Opa zit met een flauwe glimlach om zijn mond in zijn fauteuil. Hij zegt niets.

"Begrepe, opa?"

Opa zegt niets. "Begrepe, opa? . . .

Opa, OOPAAA!!"

Stormloop op Open Universiteit

Als we niet oppassen hangt aan het eind van deze eeuw in elke Nederlandse keuken en voorkamer een fraai ingelijst academisch diploma, door de postbode thuis bezorgd. Want marktonderzoek heeft uitgewezen dat de Open Universiteit in Heerlen wel 40 tot 50.000 kursisten mag verwachten als de instelling tegen het eind van de jaren tachtig op volle toeren draait. Bij de eerste inschrijving, volgend jaar september, zullen waarschijnlijk al 10.000 inschrijfformulieren worden ingevuld.

Uit het onderzoek is gebleken dat 20 à 25% van de Nederlanders belangstelling heeft voor een studie aan de Open Universiteit, maar slechts drie procent van de ondervraagden (personen van 18 jaar en ouder) zei werkelijk van plan te zijn zich in te laten schrijven. Zo kom je natuurlijk op wel meer dan 10.000 inschrijvingen. Maar bij de Open Universiteit zijn ze niet zo gek om iedereen te geloven die zegt dat ze op hem kunnen rekenen. Dat hebben ze van hun grote Engelse voorbeeld geleerd: van de mensen die de Open Universiteit kennen (dat is 58% van de ondervraagden), vraagt 0,6% informatie aan. En als die even goed of slecht is als de Engelse, dan schrijft 25 à 30% van de aanvragers zich in. Zo kom je aan tienduizend studenten in het eerste jaar en aan 40 à 50.000 na vijf jaar. Dat is veel meer dan de Commissie Voorbereiding had durven dromen: die voorspelde in 1979 ongeveer 30.000 studenten in de vol-groeiende staat.

Overigens kan er aan de prognose nog veel veranderen, want wat de Open Universiteit aan opleidingen wil bieden, wordt pas volgende maand aan de minister voorgelegd.